

AJUTS INDIVIDUALS DE MENJADOR AL VALLÈS OCCIDENTAL

Evolució i principals característiques

Curs 2021-22

Ajuts Individuals de Menjador al Vallès Occidental. Curs 2021-22

Introducció

Taxa d'incidència

Descripció i evolució del programa

Conclusions

Característiques de les concessions

Glossari

Característiques de les denegacions

Fonts i indicadors

El curs 2021-22 es van presentar 26.652 sol·licituds d'ajuts de menjador, un 9,4% més respecte a les que es van registrar el curs anterior. D'aquestes, 21.691, el 81,4% de les sol·licituds, es van resoldre favorablement i 4.961 no es van concedir, un 18,6%.

El 91,3% dels ajuts de menjador es van concedir pel tipus garantit del 70% (19.807), amb un augment del 9,2% respecte al curs anterior. Els ajuts de tram garantit del 100% van augmentar un 4,9%, arribant a les 1.884 concessions.

L'etapa educativa de primària va concentrar el 62,7% de beques menjador a la comarca i el 28,6% a infantil. Tot i l'increment del pes de les concessions a secundària, només s'han atorgat el 8,7% dels ajuts per a aquesta etapa escolar.

El principal tipus de família beneficiària és la formada per dos adults i dos infants, amb el 25,7% dels ajuts, seguida de les famílies amb dos adults i tres infants (20%). Destaca el 20,5% d'altres tipologies amb més de tres infants o que conviuen amb la família extensa.

Un quart de l'alumnat (24,4%; 5.287) que va rebre un ajut de menjador presentava hàbits inadequats d'alimentació. El 16,2% (3.514) dels infants pertanyen a unitats familiars amb problemes d'habitatge, segons els informes dels Serveis Socials.

La proporció d'ajuts denegats s'ha incrementat lleugerament, després d'un descens progressiu en els darrers anys. El 80,3% de les denegacions d'ajuts de menjador va correspondre a famílies que superaven els llindars de renda fixats.

La taxa d'incidència comarcal (alumnat beneficiari en relació amb l'alumnat total) va ser del 22,8% a les etapes escolars d'infantil i primària, gairebé dos punts superiors al curs anterior.

Cinc municipis se situen per sobre de la taxa d'incidència comarcal. D'aquests municipis, dos presenten una incidència superior al 30% entre l'alumnat d'infantil i primària i els altres tres per sobre del 25%. Per contra, cinc municipis registren una incidència inferior al 10%.

Introducció

AJUTS INDIVIDUALS DE MENJADOR AL VALLÈS OCCIDENTAL

L'Observatori del Vallès Occidental publica, per sisè any consecutiu, l'informe '**Ajuts individuals de menjador al Vallès Occidental**', que analitza els principals resultats del programa de beques menjador del curs 2021-2022 a la comarca i ofereix una radiografia de les característiques de la infància i la joventut i de les seves llars a partir de la informació de l'Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal. La finalitat dels ajuts és donar suport a famílies en situació de vulnerabilitat, garantint un àpat de qualitat al dia i gaudint d'un temps educatiu.

Segons Save the Children (2022), estudis recents mostren que accedir al menjador escolar implica beneficis en quatre nivells: nutrició i salut; educació; protecció social i economia familiar; i econòmica local i sostenibilitat. Per aquests motius, els ajuts de menjador tenen un paper clau en la compensació de desigualtats i en la millora de les pautes d'alimentació saludables i sostenibles, en potenciar comportaments i habilitats adequades a taula, en fomentar hàbits d'higiene i en promoure l'autonomia i la responsabilitat en els processos de l'entorn de l'àpat.

Aquests ajuts ofereixen una compensació per les desigualtats de renda, però també tenen en compte altres dimensions que afecten la igualtat de les oportunitats educatives, com la situació geogràfica, la conciliació familiar i laboral, problemes d'habitatge, violència intrafamiliar o el suport de la família extensa. Per eliminar aquestes bretxes socials, econòmiques i educatives s'ha anat reformant el sistema de criteris d'atorgament de la beca, com l'augment del llindar de renda o de la quantitat del preu màxim garantit.

Proporcionant un menjar escolar saludable es redueix la inseguretats alimentària, el risc de sobrepès infantil i de diabetis en edat adulta i té especials beneficis sobre la salut física i psicosocial dels col·lectius més desfavorits (Save the Children, 2022). Les evidències apunten que l'estil de vida, els patrons de comportament i els hàbits alimentaris adoptats durant aquesta etapa persisteixen fins a l'edat adulta i poden tenir una significant influència en la salut i en el benestar (Chaudhary, 2020).

Els ajuts de menjador actuen com a mesura de protecció social no contributiva, ja que són una transferència a les famílies que proporciona estabilitat econòmica, perquè no han d'assolir les despeses (Save the Children, 2022). A nivell local poden ser beneficiosos per augmentar l'ocupació, especialment la femenina, ja que permet la conciliació en aquelles famílies que no poden deixar de treballar, que necessiten treballar durant l'horari de migdia, cercar feina o tenir cura d'altres persones, sabent que els seus fills i filles estan al centre escolar (EDUCO, 2022).

A partir de la [Garantia Infantil Europea](#), aprovada al juny de 2021 en el Consell de la Unió Europea, els estats membres s'han compromès a garantir a tota la infància en situació de vulnerabilitat l'accés a serveis claus, entre ells, menjador escolar saludable i gratuït (Save the Children, 2022). El fet de proveir dels mateixos àpats pot ajudar a augmentar l'equitat entre la infància i adolescència, ja que tot l'alumnat pot accedir al mateix menjar (Bruckmayer et al., 2021).

Descripció i evolució del programa

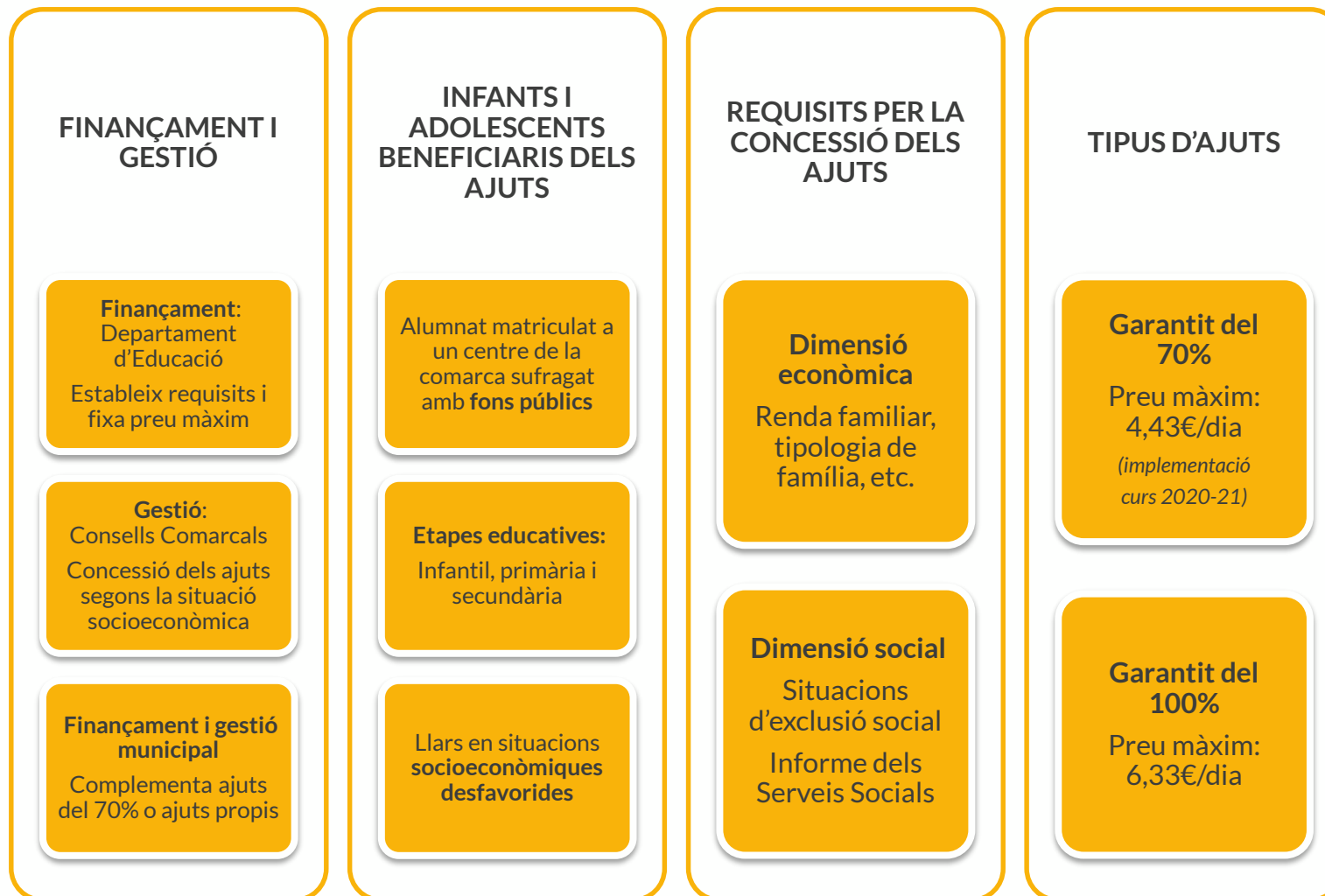
AJUTS INDIVIDUALS DE MENJADOR AL VALLÈS OCCIDENTAL

Descripció del programa

Ajuts individuals de menjador

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2021-22

Dimensió econòmica segons els ingressos anuals de la unitat de convivència

Càlcul dels ingressos anuals de la unitat de convivència de l'infant o adolescent

Rendes corresponents a l'exercici de l'any anterior de cada un dels membres computables de la família que obtingui ingressos de qualsevol naturalesa

Certificat de renda per a beques del Departament d'Educació, que obté a través de l'Agència Tributària i altres organismes

Garantit 70%:
ingressos anuals per sota del llindar de renda anual establert

Garantit 100%:
menys del 60% del llindar de renda establert i 15 punts en la valoració social o acreditar més del 60% de discapacitat

Requisits de la concessió d'ajuts

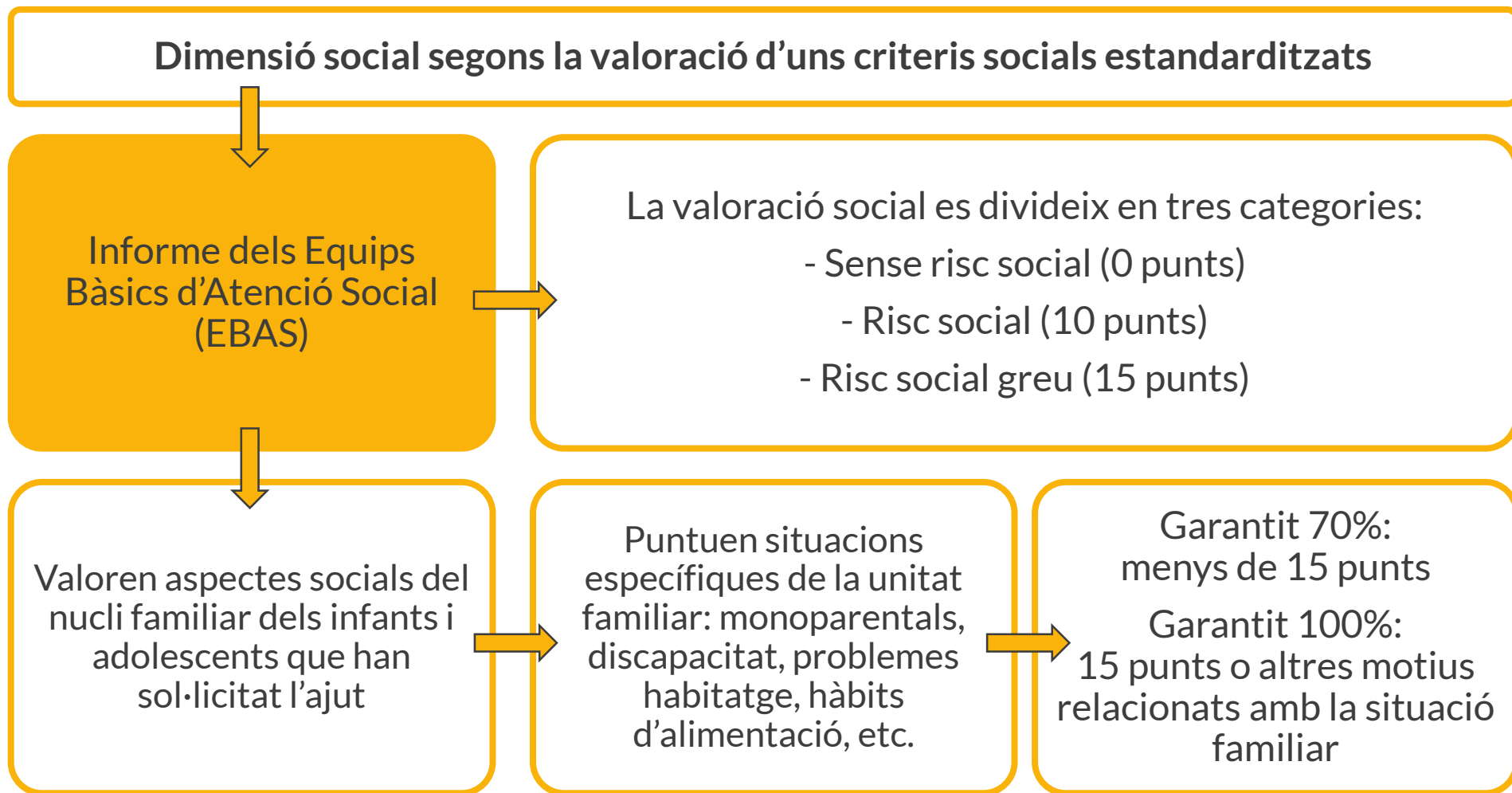
**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2021-22

Dimensió econòmica: llindars de renda familiar i tipologia d'unitat familiar

Llindars de renda familiar per percebre l'ajut de menjador i llindar de risc de pobresa a Catalunya segons tipologia d'unitat familiar.
Curs 2019-20 / 2021-22

Tipologia d'unitat familiar					Tram garantit del 50%			Tram garantit del 100%			Llindar risc pobresa				
1r adult	2n adult	Altres adults	Infants Joves	MUF	2019-20	2020-21	2021-22	2019-20	2020-21	2021-22	2017	2018	2019	2020	2021
1	0	0	1	2	13.125,5€	14.275,9€	14.275,9€	7.875,3€	8.565,5€	8.565,5€	13.125,5€	14.275,9€	13.876,4€	14.775,3€	14.686,0€
1	0	0	2	3	16.154,4€	17.570,3€	17.570,3€	9.692,6€	10.542,2€	10.542,2€	16.154,4€	17.570,3€	17.078,6€	18.185,0€	18.075,1€
1	1	0	1	3	18.173,7€	19.766,7€	19.766,7€	10.904,2€	11.860,0€	11.860,0€	18.173,7€	19.766,6€	19.213,4€	20.458,1€	20.334,5€
1	1	0	2	4	21.202,7€	23.061,1€	23.061,1€	12.721,6€	13.836,7€	13.836,7€	21.202,7€	23.061,0€	22.415,7€	23.867,8€	23.723,6€

El llindar econòmic per rebre l'ajut del menjador s'ha ampliat amb els anys, però no va ser fins al curs 2017-18 que es va equiparar parcialment amb el llindar de pobresa que estima l'IDESCAT a partir de l'Enquesta de Condicions de Vida. El curs 2021-22 continua amb el llindar de l'any 2018 -el mateix que el curs anterior- i no amb el corresponent al de l'any 2021, que és un 3% superior. Aquesta variació s'ha reduït lleugerament respecte de l'any anterior, ja que ha disminuït el llindar de risc de pobresa establert. El fet que els requisits econòmics per sol·licitar als ajuts de menjador no estiguin ajustats amb el de l'any en curs provoca que hi hagi famílies que, tot i trobar-se en situació de pobresa, no poden accedir al programa perquè superen el llindar de renda establert per percebre'l. Aquesta problemàtica és especialment greu en el context d'augment del cost de la vida amb la pujada del preu dels aliments i la energia, que provoca un agreujament de la vulnerabilitat de les famílies.

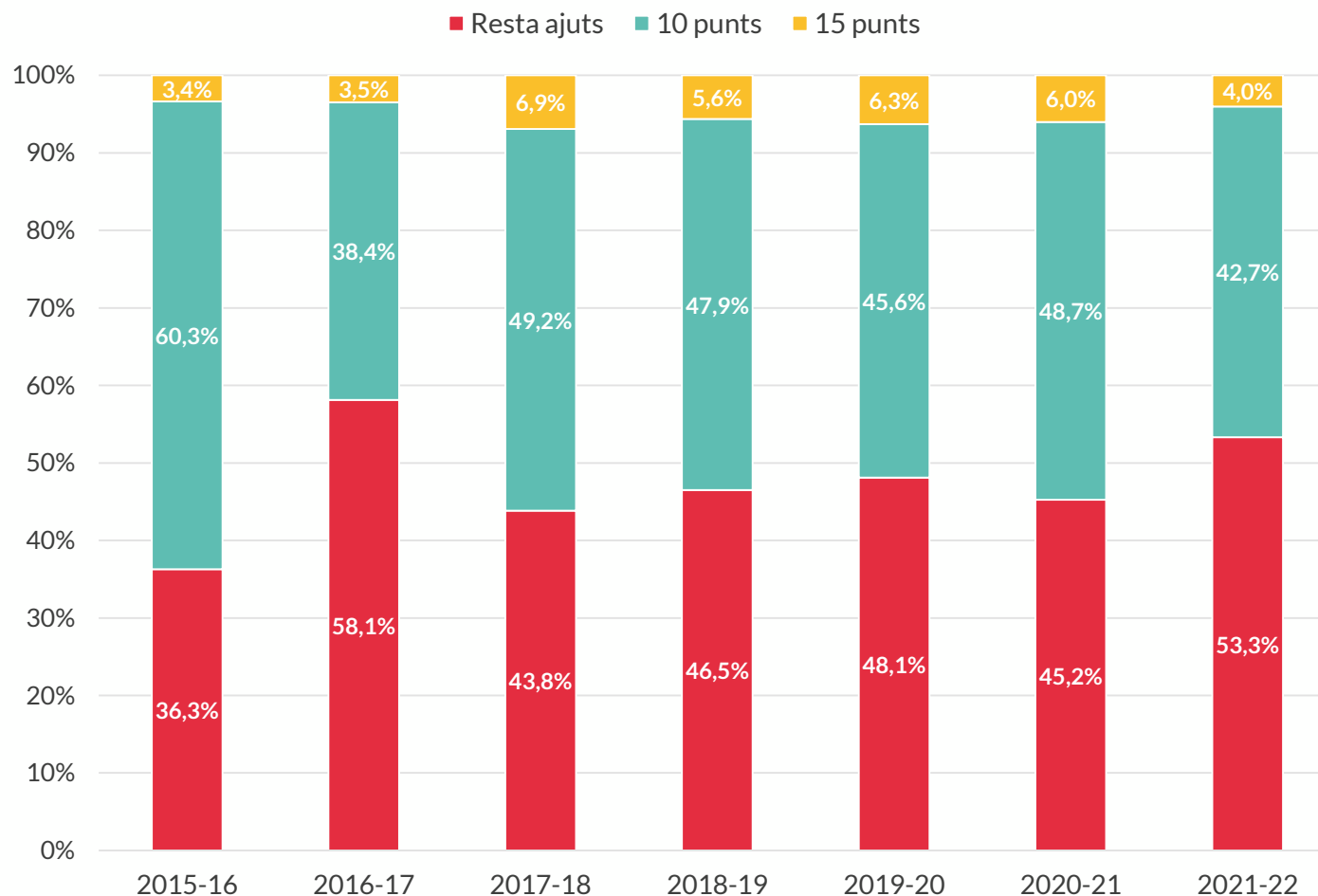

Requisits de la concessió d'ajuts

Dimensió social

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2021-22

Evolució de la distribució d'infants i adolescents receptors d'ajuts segons valoració del risc social (%).
Curs 2015-16 / 2021-22

Els Equips Bàsics d'Atenció Social (EBAS) realitzen la valoració de risc social per a l'atorgament dels ajuts individuals de menjador.

La valoració de risc social greu amb 15 punts és molt baixa, ja que les puntuacions més elevades són situacions familiars d'alta complexitat. Pel curs 2021-22 se situa en un 4% (869 ajuts), inferior al curs anterior (6%; 1.205).

Els ajuts amb alumnat receptor amb una valoració de 10 punts presenten un pes relatiu del 42,7% (9.263 ajuts), amb una reducció notable respecte del curs anterior (-6 punts).

Els ajuts concedits amb una valoració inferior als 10 punts presenten la proporció més elevada, amb el 53,3% (11.559).

Sol·licituds d'ajuts, concessions i denegacions

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2021-22

Principals resultats del programa d'ajuts individuals de menjador. Curs 2021-22

	Nombre	%
Sol·licituds d'ajuts	26.652	-
Concedits	21.691	81,4%
No concedits	4.961	18,6%
Denegats (motiu de denegació)	4.540	91,5%
<i>Supera renda familiar</i>	3.984	87,8%
<i>Supera capital mobiliari</i>	480	10,6%
<i>Supera el llindar de finques urbanes</i>	61	1,3%
<i>Supera volum de negoci</i>	15	0,3%
No processats	421	8,5%
<i>Pendent de càlcul per irregularitats amb l'AEAT*</i>	332	78,9%
<i>No processats</i>	89	21,1%

*Agència Estatal d'Administració Tributària

Nota: la classificació de "Pendent de càlcul per irregularitats amb l'AEAT" són sol·licituds que no disposen de les dades de creuament de la renda, perquè donen error en la identificació personal (DNI o NIE) i es fa un requeriment a la família. En cas que no es respongui, es tanca l'expedient de l'ajut i consta com a "Pendent de càlcul per irregularitats amb l'AEAT".

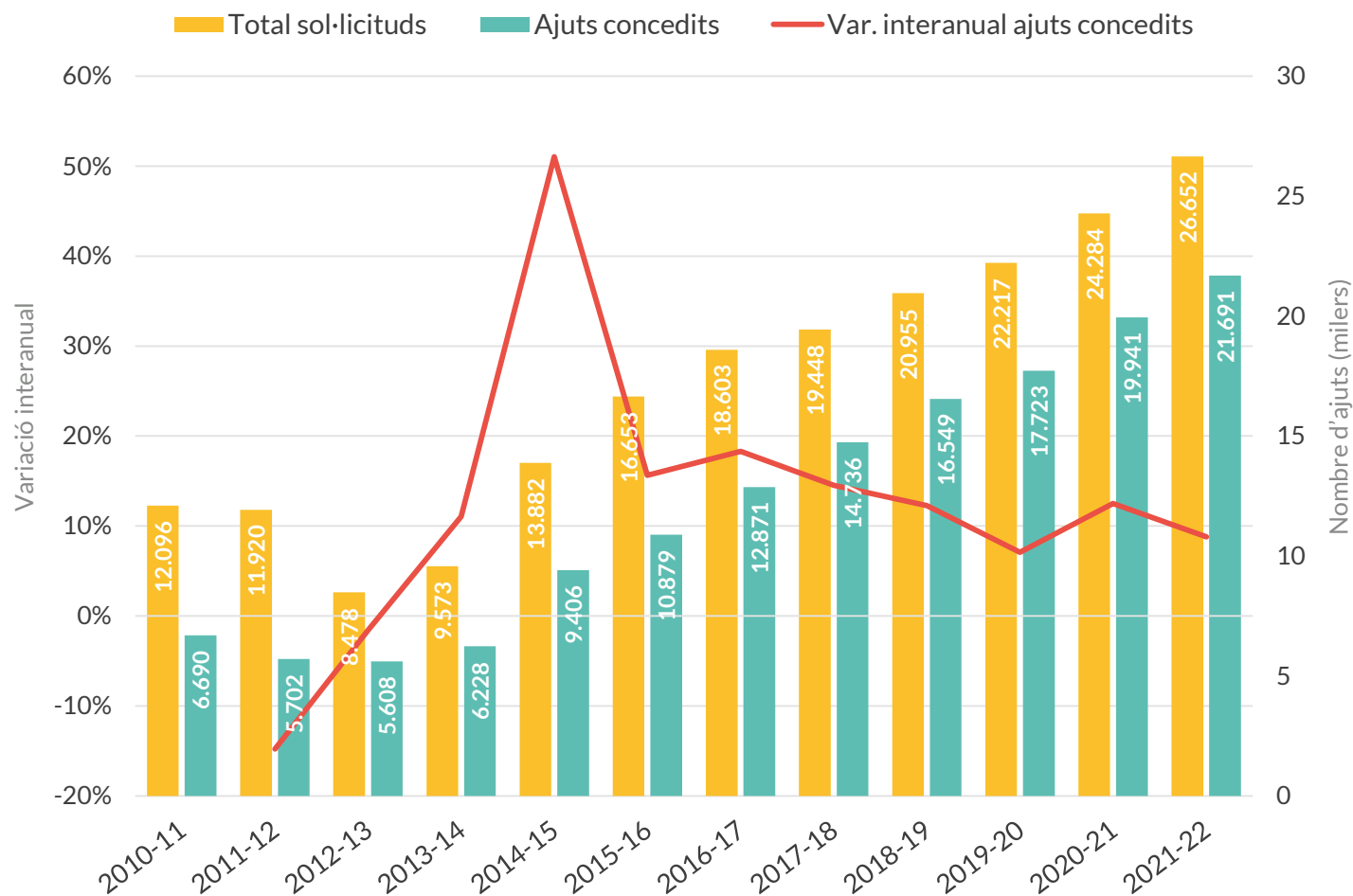
El curs 2021-22 es van sol·licitar 26.652 ajuts de menjador. Del total de sol·licituds, es van concedir el 81,4% (21.691 ajuts) i un 18,6% (4.961) van ser denegades o no processades.

Del total de les beques no concedides, el 91,5% van ser denegades. D'aquestes, el 87,8% superaven el llindar de renda familiar. El 8,5% de les sol·licituds no es van tramitar per motius administratius.

Sol·licituds i concessions d'ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2021-22

Evolució de les sol·licituds rebudes, ajuts concedits i variació interanual del nombre de concessions. Curs 2010-11 / 2021-22

L'evolució del programa mostra un increment notable del nombre d'ajuts de menjador sol·licitats i concedits.

En el darrer curs es van sol·licitar 26.652 beques, el que suposa un augment anual del 9,4% (+2.278), l'increment més elevat dels darrers cinc anys. Mentre que, es van concedir 21.691, un 8,8% més respecte al curs anterior (+1.750), una variació gairebé 4 punts inferior que al curs anterior (+12,5%).

El canvi de criteris introduït el curs 2016-17 per garantir els ajuts concedits al 50% i l'ampliació progressiva del llindar de renda han significat un augment de les concessions. La proporció d'ajuts concedits ha passat del 55% el curs 10-11 a més del 80% el curs 21-22.

Característiques de les concessions

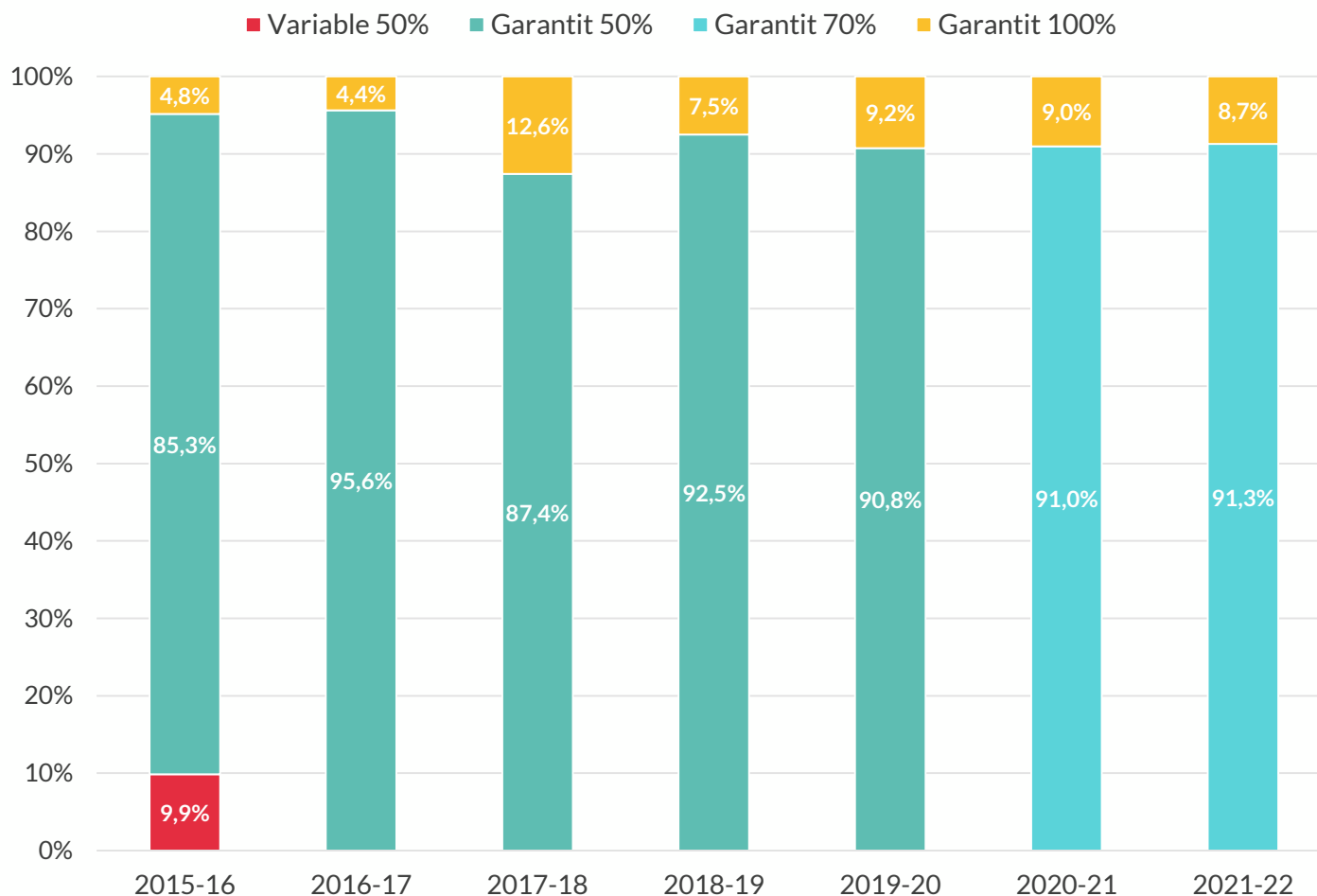
AJUTS INDIVIDUALS DE MENJADOR AL VALLÈS OCCIDENTAL

Característiques de les concessions d'ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2021-22

Evolució dels ajuts concedits per tipus d'ajut (%). Curs 2015-16 / 2021-22

De les 21.691 sol·licituds d'ajuts atorgades, el 91,3% es van concedir pel tipus garantit del 70% (19.807), un 9,2% més que les atorgades el curs anterior en aquest mateix tram (+1.662 ajuts).

Els ajuts de menjador amb tram garantit del 100% han augmentat un 4,9% (+88 ajuts) respecte d'un curs abans i sumen un total de 1.884. Un creixement inferior al registrat el darrer curs (+9,6%).

En conseqüència, s'ha reduït lleugerament la proporció de beques concedides del tram garantit del 100%, que se situa en el 8,7%.

Característiques de les concessions d'ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2021-22

Evolució dels ajuts concedits segons etapa educativa (%). Curs 2017-18 / 2021-22

Nivell escolar	Curs 2017-18		Curs 2018-19		Curs 2019-20		Curs 2020-21		Curs 2021-22	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Infantil	4.218	28,7%	4.685	28,3%	5.120	28,9%	5.691	28,5%	6.199	28,6%
Primària	9.811	66,6%	10.891	65,8%	11.493	64,8%	12.632	63,3%	13.599	62,7%
Secundària	688	4,7%	973	5,9%	1.110	6,3%	1.618	8,1%	1.893	8,7%
Total	14.736	100%	16.549	100%	17.723	100%	19.941	100%	21.691	100%

L'etapa d'educació primària és la que presenta la proporció més elevada d'ajuts concedits, el 62,7% (13.599 ajuts). Tanmateix, presenta una tendència descendent del pes relatiu, tot i incrementar el nombre absolut un 8,9% (+508). A continuació, se situa la d'infantil amb el 28,6% (6.199 ajuts) i un creixement anual del 7,7% (+967).

El 8,7% (1.893) dels ajuts atorgats són per l'alumnat de l'etapa de secundària. S'ha de destacar que la majoria dels centres d'ESO no disposen del servei de menjador, de manera que el nombre d'ajuts concedits a adolescents és molt reduït. Tot i això, la proporció d'ajuts a l'alumnat de secundària s'ha incrementat en els darrers cursos, en concret en l'últim curs un 17% (+275 ajuts).

Característiques de les concessions d'ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2021-22

Distribució per municipi d'escolarització

Nombre, distribució i variació interanual dels ajuts concedits per municipi. Curs 2020-21 / 2021-22

Municipi	Ajuts		Variació anual	
	Nombre	%	Absoluta	Relativa
Badia del Vallès	377	1,7%	+29	+8,3%
Barberà del Vallès	550	2,5%	+7	+1,3%
Castellar del Vallès	210	1,0%	-41	-16,3%
Castellbisbal	169	0,8%	+14	+9,0%
Cerdanyola del Vallès	552	2,5%	-22	-3,8%
Matadepera	25	0,1%	-9	-26,5%
Montcada i Reixac	1.048	4,8%	+75	+7,7%
Palau-solità i Plegamans	158	0,7%	+4	+2,6%
Polinyà	140	0,6%	+17	+13,8%
Rellinars	15	0,1%	+3	+25,0%
Ripollet	855	3,9%	+71	+9,1%
Rubí	2.313	10,7%	+291	+14,4%

Municipi	Ajuts		Variació anual	
	Nombre	%	Absoluta	Relativa
Sabadell	6.473	29,8%	+208	+3,3%
Sant Cugat del Vallès	1.330	6,1%	+156	+13,3%
Sant Llorenç Savall	53	0,2%	+16	+43,2%
Sant Quirze del Vallès	185	0,9%	-22	-10,6%
Santa Perpètua de Mogoda	436	2,0%	+68	+18,5%
Sentmenat	131	0,6%	+15	+12,9%
Terrassa	6.257	28,8%	+810	+14,9%
Ullastrell	23	0,1%	-14	-37,8%
Vacarisses	117	0,5%	+25	+27,2%
Viladecavalls	60	0,3%	-2	-3,2%
Vallès Occidental	21.477	99,0%	+1.699	+8,6%
Altres comarques	214	1,0%	+51	+31,3%
Total	21.691	100,0%	+1.750	+8,8%

A 16 municipis de la comarca augmenta el nombre d'ajuts concedits. En termes relatius, destaquen Sant Llorenç Savall, amb un increment del 43,2% (+16 ajuts), Vacarisses (+27,2%; +25), Rellinars (+25%; +3) i Santa Perpètua de Mogoda (+18,5%; +68).

En nombres absoluts Terrassa és el municipi amb el creixement més elevat, amb 810 ajuts més (+14,9%). A distància, se situen Rubí (+14,4%; +291) i Sabadell (+3,3%; +208). Les dues capitals registren al voltant del 60% de les concessions, atès que agrupen gairebé la meitat de la població de la comarca.

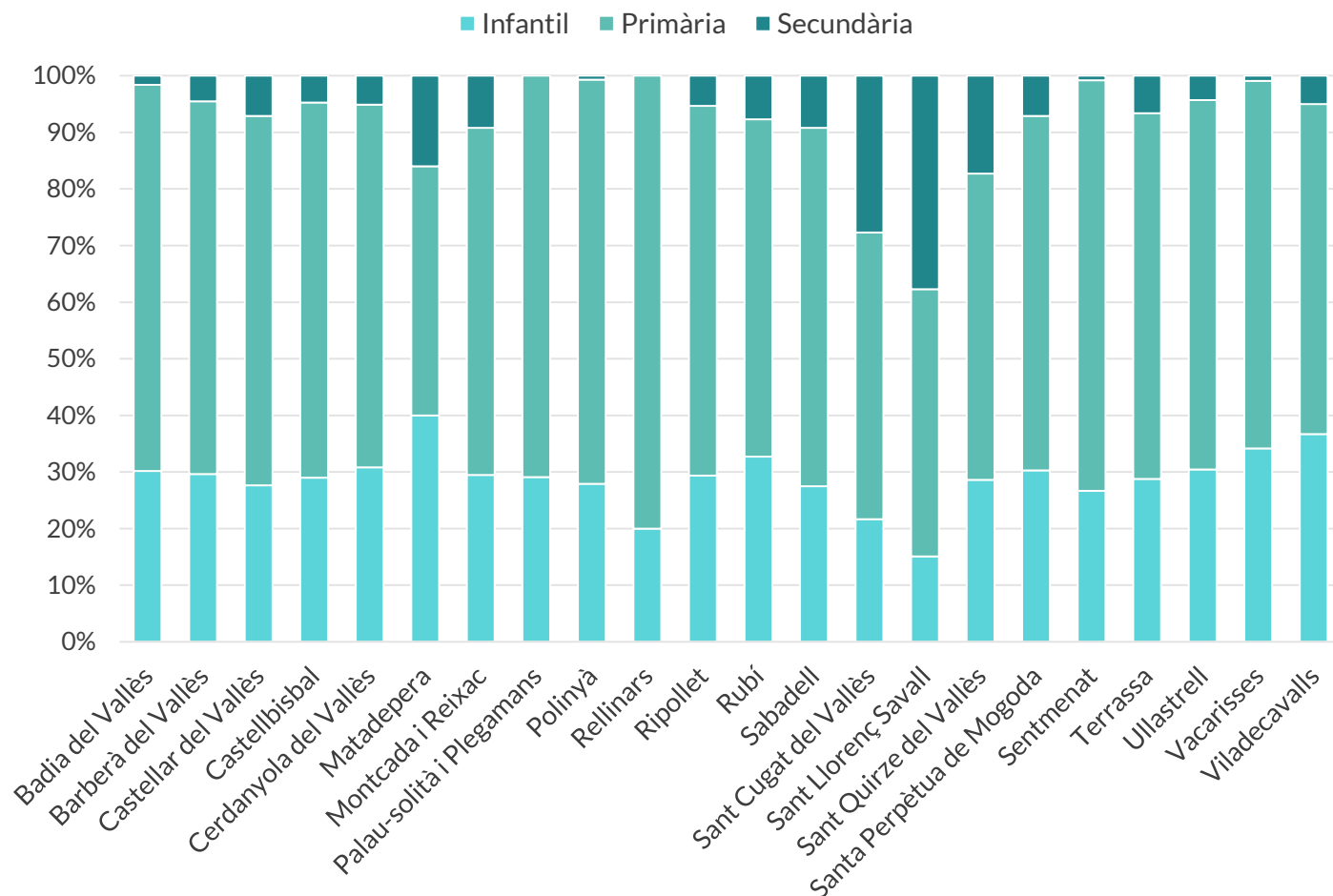
Dels municipis que han disminuït anualment destaquen: Castellar del Vallès (-16,3%; -41) i Sant Quirze del Vallès (-10,6%; -22).

Característiques de les concessions d'ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2021-22

Distribució per municipi d'escolarització

Distribució dels ajuts concedits per municipi segons etapa educativa (%). Curs 2021-22

L'etapa de primària registra la proporció més elevada d'ajuts concedits a tots els municipis de la comarca.

En l'etapa d'infantil destaquen Matadepera, Viladecavalls, Vacarisses i Rubí, amb més del 32% d'ajuts a l'etapa d'infantil.

A la de secundària, destaca la proporció d'ajuts concedits a Sant Cugat del Vallès (27,7%), Sant Quirze del Vallès (17,3%) i Matadepera (16%), municipis amb que disposen d'un major nombre d'instituts amb servei de menjador.

A vuit municipis de la comarca es van concedir menys de 10 ajuts per a alumnat de secundària, entre ells es troben Badia del Vallès i Castellbisbal.

Característiques de les concessions d'ajuts

Perfils de les unitats familiars beneficiàries dels ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2021-22

Distribució dels ajuts concedits segons tipologia de família i tipus d'ajut (%). Curs 2021-22

Tipologia d'unitat familiar	Garantit 70%		Garantit 100%		Total	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
1 Adult i 1 Infant	1.777	9,0%	318	16,9%	2.095	9,7%
1 Adult i 2 Infants	2.000	10,1%	303	16,1%	2.303	10,6%
1 Adult i 3 Infants	787	4,0%	189	10,0%	976	4,5%
2 Adults i 1 Infant	1.843	9,3%	103	5,5%	1.946	9,0%
2 Adults i 2 Infants	5.332	26,9%	247	13,1%	5.579	25,7%
2 Adults i 3 Infants	4.135	20,9%	212	11,3%	4.347	20,0%
Resta*	3.933	19,9%	512	27,2%	4.445	20,5%
Total	19.807	100,0%	1.884	100,0%	21.691	100,0%

*La categoria de 'Resta' incorpora diverses tipologies de família: una persona adulta amb més de tres infants, dues persones adultes amb més de tres infants i famílies que conviuen amb una o més d'una persona adulta no sustentadora.

Nota: elaboració pròpia de les categories segons criteris estadístics, a partir de la base de dades dels Ajuts Individuals del Menjador, on s'incorpora el nombre de membres de la unitat familiar.

Les famílies compostes de dues persones adultes sustentadores amb dos infants són les que han rebut una major proporció d'ajuts (25,7%), ja que també són les més nombroses en les sol·licituds. A continuació, se situen les de dues persones adultes i tres infants (20%), classificades com a famílies nombroses.

Aquesta tipologia de família també té un elevat pes relatiu en els ajuts garantit del 100%, situant-se per sobre del 10%. Les famílies compostes per una persona adulta i un o dos infants -famílies monoparentals- són les que tenen una proporció més elevada del tram de 100%, per sobre del 16%. El 27,2% dels ajuts al 100% són per altres tipus de famílies, amb més infants a càrrec o altres persones adultes no sustentadores.

Característiques de les concessions d'ajuts

Perfils de les unitats familiars beneficiàries dels ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2021-22

Distribució dels ajuts concedits segons tipologia d'unitat familiar i tipus d'ajut (%). Curs 2021-22

Tipologia d'unitat familiar	Garantit 70%		Garantit 100%		Total	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Nombrosa general	5.023	25,4%	302	16,0%	5.325	24,5%
Nombrosa especial	2.430	12,3%	605	32,1%	3.035	14,0%
Monoparental general	782	3,9%	60	3,2%	842	3,9%
Monoparental especial	1.015	5,1%	302	16,0%	1.317	6,1%
Altres *	10.557	53,3%	615	32,6%	11.172	51,5%
Total	19.807	100,0%	1.884	100,0%	21.691	100,0%

* La categoria 'Altres' incorpora famílies compostes de dues persones adultes i dos infants, famílies amb un o dos infants i altres persones adultes no sustentadores o famílies que no tenen una acreditació vigent com a família nombrosa o monoparental.

Nota: les categories estan classificades segons **críteris administratius**. La tipologia d'unitat familiar -nombrosa o monoparental- ha de ser acreditada amb el títol vigent expedit per l'organisme competent on consti, entre d'altres, la categoria especial o general. Més detalls sobre la tipologia d'unitats familiars al [Glossari](#).

Més de la meitat dels ajuts del tram garantit del 70% es van concedir a tipus d'unitats familiars sense el títol acreditatiu de família nombrosa o especial, sigui perquè no són d'aquestes tipologies o perquè no tenen o no han renovat el títol corresponent. A continuació, se situen les nombroses generals, amb un quart de les concessions.

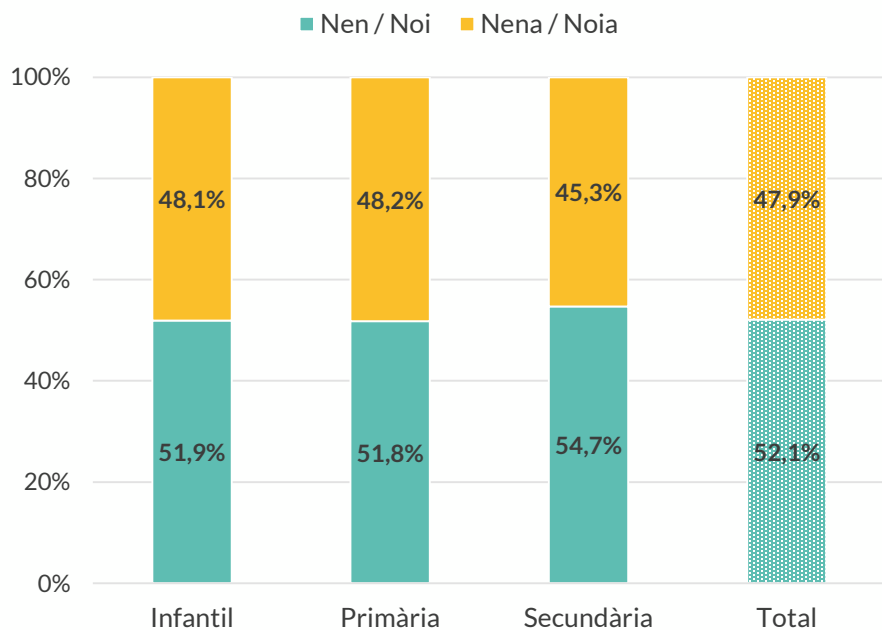
En el cas del tram garantit del 100% varia, ja que està més repartit entre totes les tipologies, excepte la monoparental general, que en ambdós casos se situa per sota del 4%. La gratuïtat del menjador va ser concedida a un 32,1% de famílies amb el títol acreditat de nombrosa especial, seguides de les nombroses generals i les monoparentals especials, totes dues amb un 16%.

Característiques de les concessions d'ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2021-22

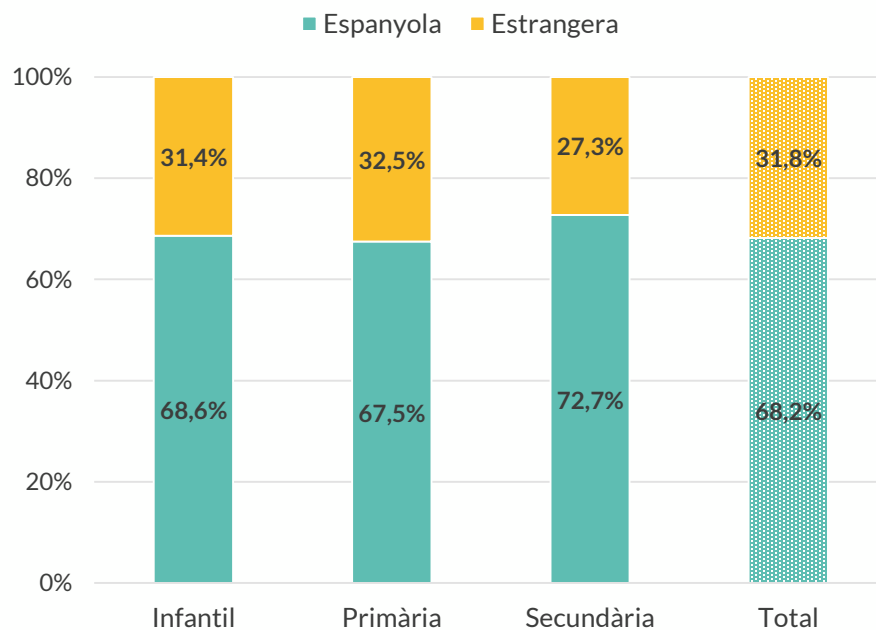
Perfil de l'alumnat beneficiari dels ajuts

Distribució dels ajuts concedits per sexe de l'alumnat segons etapa educativa (%). Curs 2021-22

La distribució per sexes mostra una proporció equilibrada entre els nens i nenes o entre els joves i les joves en relació amb la concessió d'ajuts individuals de menjador. Encara que a totes les etapes educatives hi ha un percentatge major de sexe masculí, això pot ser degut al fet que el nombre de nens és més elevat en edats primerenques.

Distribució dels ajuts concedits per nacionalitat de l'alumnat segons etapa educativa (%). Curs 2021-22

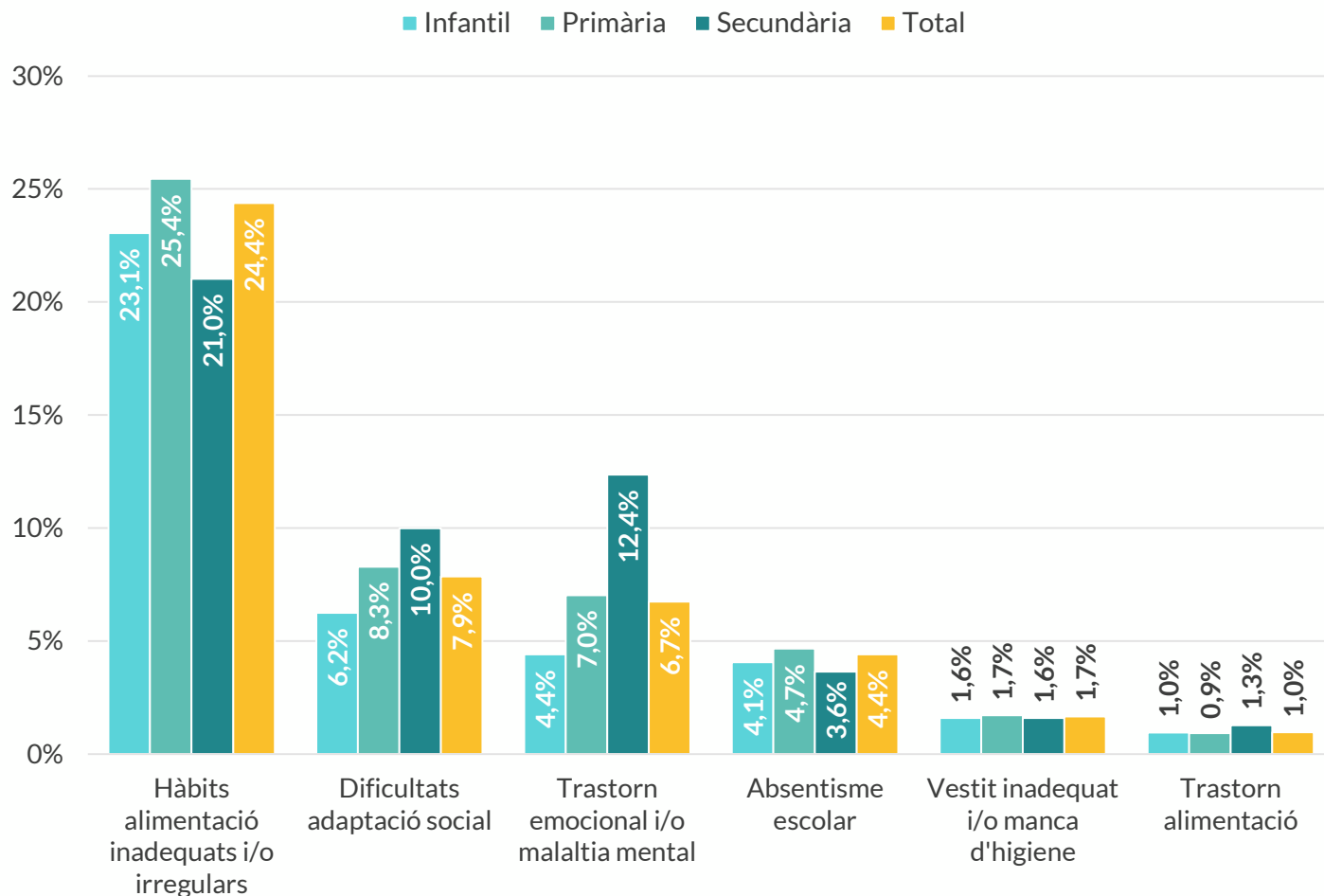
Prop del 70% dels ajuts es van concedir a alumnat amb nacionalitat espanyola. Aquesta proporció és similar a les etapes educatives d'infantil i primària, al voltant del 68%, però augmenta lleugerament a secundària, situant-se, gairebé, en el 73%.

Característiques de les concessions d'ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2021-22

Perfil de l'alumnat beneficiari dels ajuts segons la valoració de risc social

Distribució dels ajuts concedits segons situacions de risc social observades en l'alumnat pels serveis socials. (%). Curs 2021-22

En la valoració dels serveis socials per l'atorgament de l'ajut destaca la problemàtica dels hàbits d'alimentació inadequats i/o irregulars, on gairebé un quart de l'alumnat ho pateix (5.287), amb més incidència a primària.

També, les dificultats d'adaptació social amb un 7,9% de l'alumnat (1.703) i els trastorns emocionals i/o malalties mentals amb un 6,7% (1.462). Ambdós riscos socials presenten una proporció més elevada a l'ESO. S'ha de tenir en compte que aquestes problemàtiques incorporen una elevada xifra d'alumnes amb una discapacitat superior al 33%.

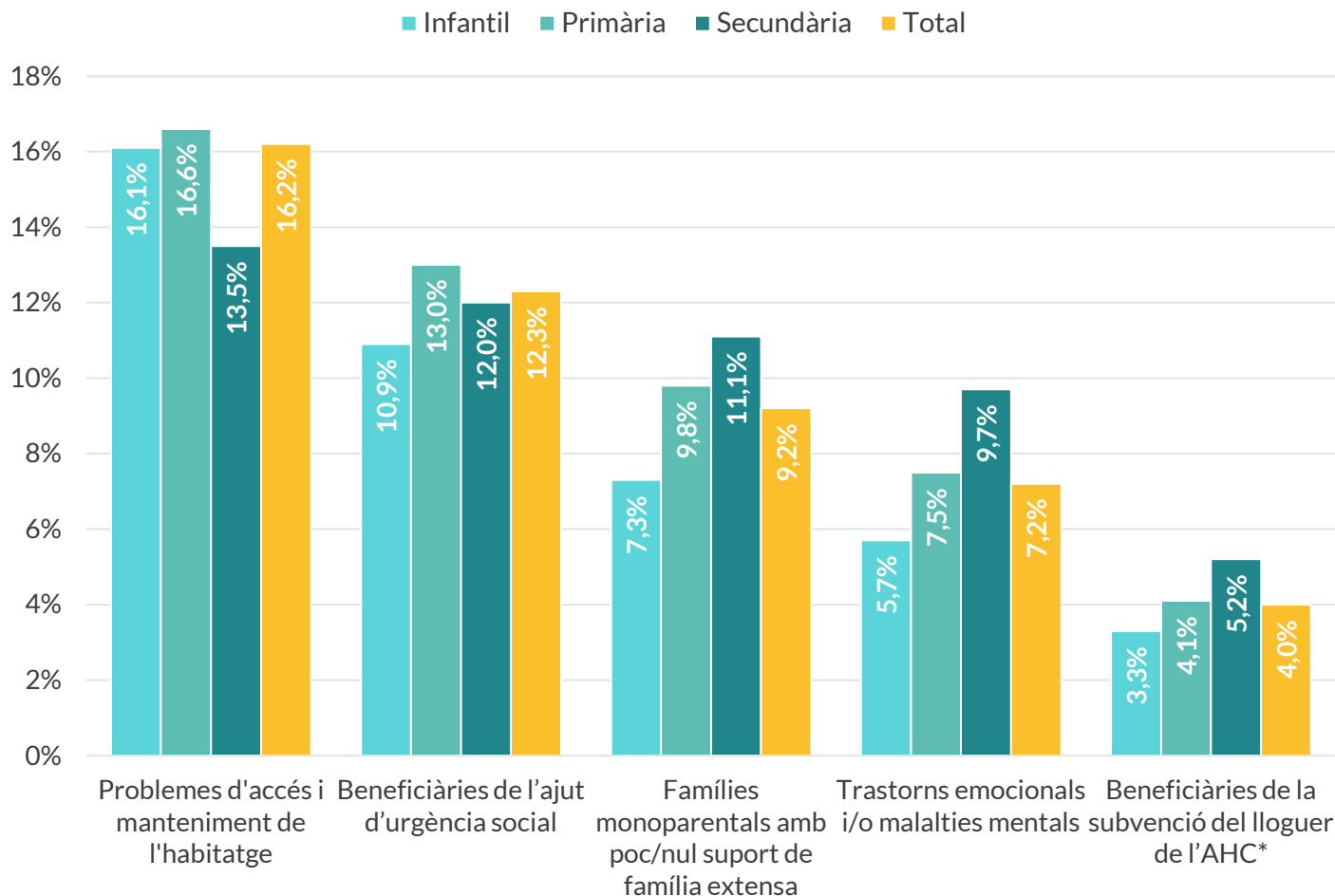
L'absentisme representa el 4,4% de l'alumnat beneficiari (955), el vestit inadequat i/o manca d'higiene l'1,7% (361) i trastorns d'alimentació l'1% (208).

Característiques de les concessions d'ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2021-22

Perfil de les famílies beneficiàries dels ajuts segons la valoració de risc social

Distribució dels ajuts concedits segons situacions de risc social observades en les famílies pels serveis socials. (%). Curs 2021-22

Els problemes d'accés i manteniment de l'habitatge afecten el 16,2% de les famílies d'alumnes que ha rebut un ajut (3.514). Mentre que el 12,3% (2.676) són beneficiàries d'un ajut d'urgència social.

La proporció d'alumnes que conviuen en famílies monoparentals amb poc o nul suport de la família extensa se situa en un 9,2% (1.999).

A continuació, s'observa el 7,2% (1.552) d'alumnat beneficiari que pertany a famílies on algun membre pateix trastorns emocionals i/o malalties mentals.

El 4% de l'alumnat (863) conviuen en famílies que reben la subvenció de pagament del lloguer de l'Agència d'Habitatge de Catalunya (AHC).

*Agència d'Habitatge de Catalunya

Característiques de les concessions d'ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2021-22

Perfil dels centres educatius

Distribució dels ajuts concedits segons centres de màxima complexitat socioeducativa (CMC) calculat a partir de l'Índex de complexitat socioeducativa de les etapes educatives d'infantil i de primària. Curs 2021-22

Municipis	Infantil + Primària					
	Centres CMC	Total centres	% centres CMC	Ajuts CMC	Ajuts totals	% ajuts CMC
Montcada i Reixac	3	10	30,0%	422	1.048	40,3%
Rubí	4	18	22,2%	922	2.313	39,9%
Ripollet	1	11	9,1%	189	855	22,1%
Sabadell	13	63	20,6%	2.087	6.473	32,2%
Terrassa	10	56	17,9%	1.528	6.257	24,4%
Vallès Occidental	31	253	12,3%	5.148	16.946	23,7%

Nota: més detalls sobre els Centres de Màxima Complexitat i sobre l'actualització del mètode de càlcul de l'Índex de complexitat socioeducativa dels centres al [Glossari](#).

L'objectiu de l'Índex de complexitat socioeducativa és incrementar els recursos humans i econòmics específicament per aquells centres que presenten més dificultat a l'hora de dur a terme la tasca educativa a conseqüència de la complexitat social, cultural i econòmica de l'alumnat i les seves famílies.

A la comarca hi ha 31 CMC en 5 municipis, el que representa el 12,3% del total de 253 centres. El 23,7% dels ajuts es van concedir a alumnat de CMC (5.148).

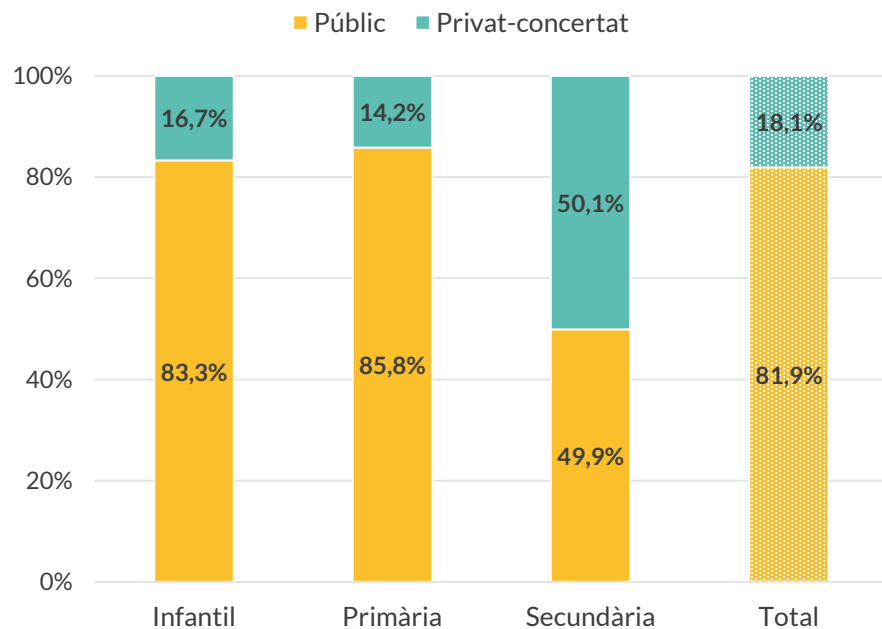
Montcada i Reixac (40,3%) i Rubí (39,9%) són els municipis amb la proporció més elevada d'ajuts concedits a CMC. Tot i que en nombres absoluts les dues capitals són les que presenten les xifres més elevades.

Característiques de les concessions d'ajuts

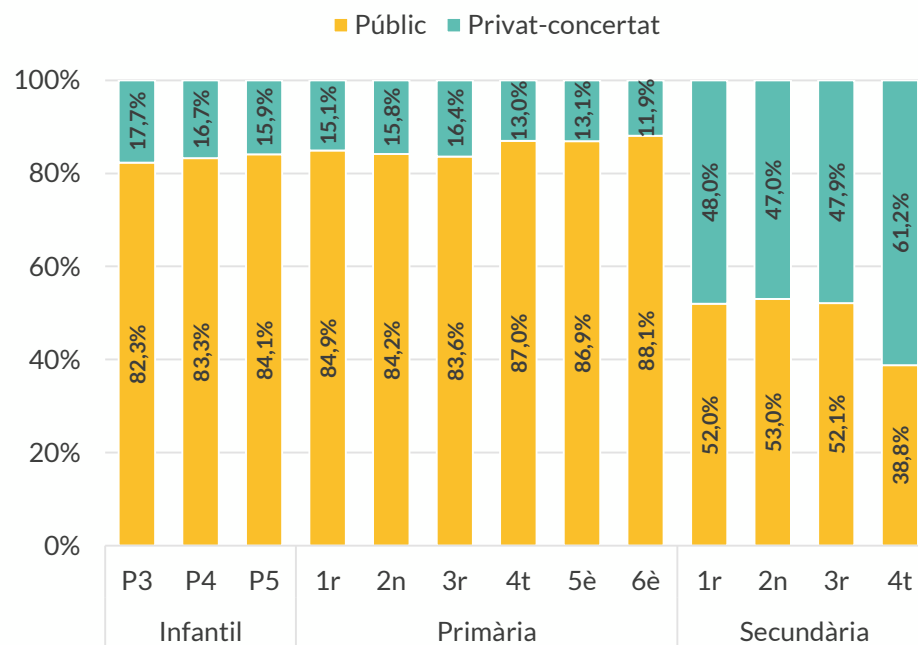
**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2021-22

Perfil dels centres educatius

Distribució dels ajuts concedits segons titularitat del centre educatiu i etapa educativa (%). Curs 2021-22

Distribució dels ajuts concedits segons titularitat del centre educatiu i nivell escolar (%). Curs 2021-22

El 81,9% dels ajuts (17.651) s'han concedit a centres educatius de titularitat pública i el 18,1% (3.899) a privats amb concert. L'etapa de secundària destaca perquè gairebé la meitat dels ajuts concedits són per alumnat matriculat a centres privats-concertats (49,9%; 946 ajuts), que disposen en major nombre de servei de menjador i concentren l'alumnat amb discapacitat. En canvi, a infantil i primària la xifra és inferior al 17%, tot i que en nombres absoluts és superior, 836 i 1.557, respectivament.

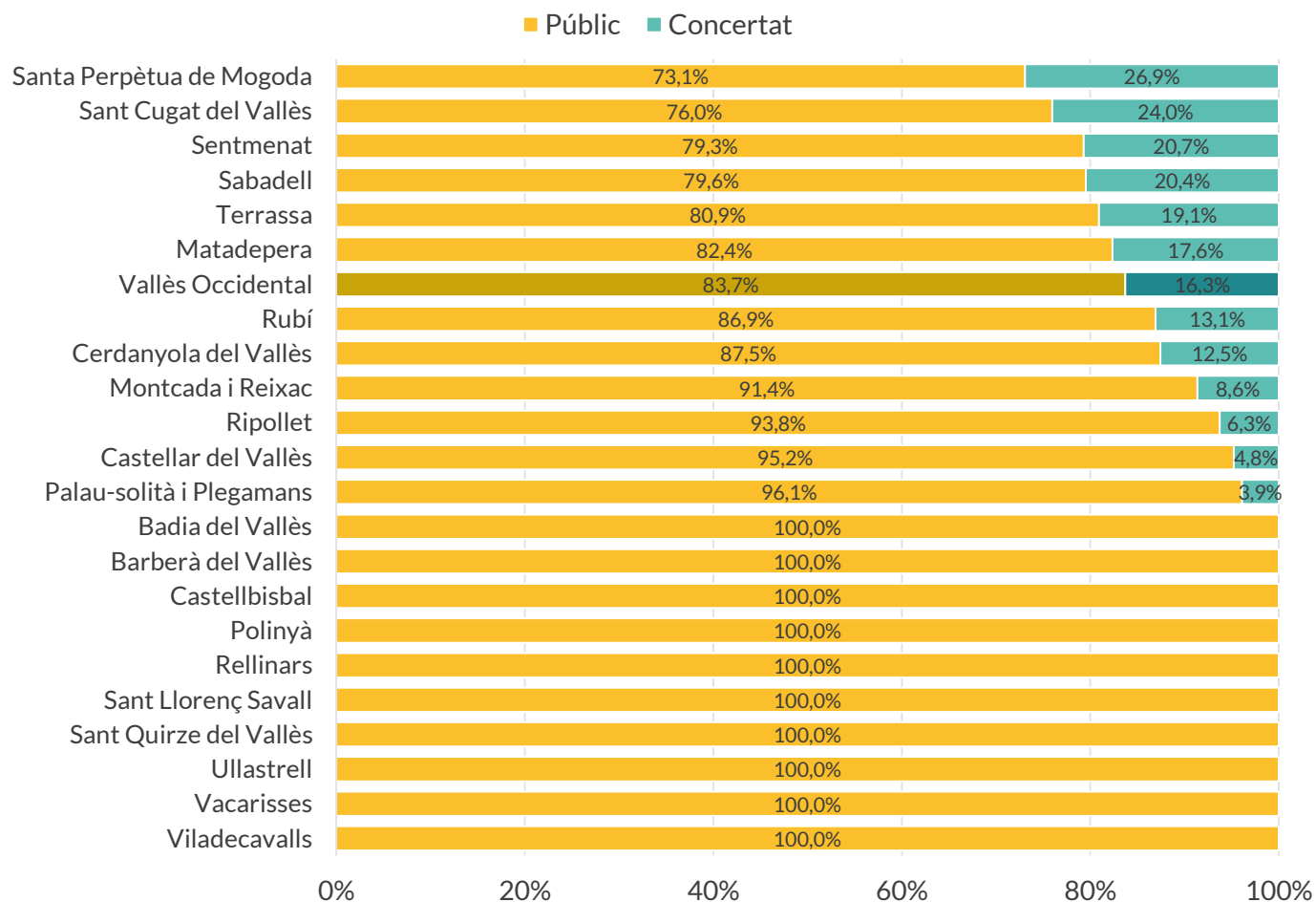
El nivell escolar de 4t d'ESO és el que presenta una major proporció d'alumnes amb ajut concedit en centres privats-concertats, més de 6 de cada 10 alumnes estan matriculats en aquest tipus de centres (61,2%). A la resta de nivell de secundària gairebé la meitat assisteixen a centres privats amb concert. En canvi, les proporcions d'infantil i de primària són notablement inferiors, en el cas d'infantil lleugerament per sobre del 15% i, a primària, se situen entre el 12% i el 16%.

Característiques de les concessions d'ajuts

Perfil dels centres educatius

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2021-22

Distribució dels ajuts concedits segons titularitat del centre educatiu per municipis (%). Curs 2021-22

Deu municipis de la comarca registren tots els ajuts atorgats a alumnes matriculats en centres públics i dotze municipis registren ajuts concedits tant en centres públics com en privats amb concert.

La proporció més elevada la presenta Santa Perpètua de Mogoda, on més d'un quart de l'alumnat beneficiari d'un ajut del menjador estava matriculat a centres de titularitat concertada (26,9%; 99 alumnes). A continuació, se situen Sant Cugat del Vallès amb el 24% en centres (282 alumnes) i Sentmenat amb el 20,7% (24).

Sabadell amb el 20,4% d'alumnat amb ajut en centres concertats i Terrassa amb el 19,1% presenten els nombres absoluts més elevats, amb 1.281 alumnes i 1.038, respectivament.

Característiques de les denegacions

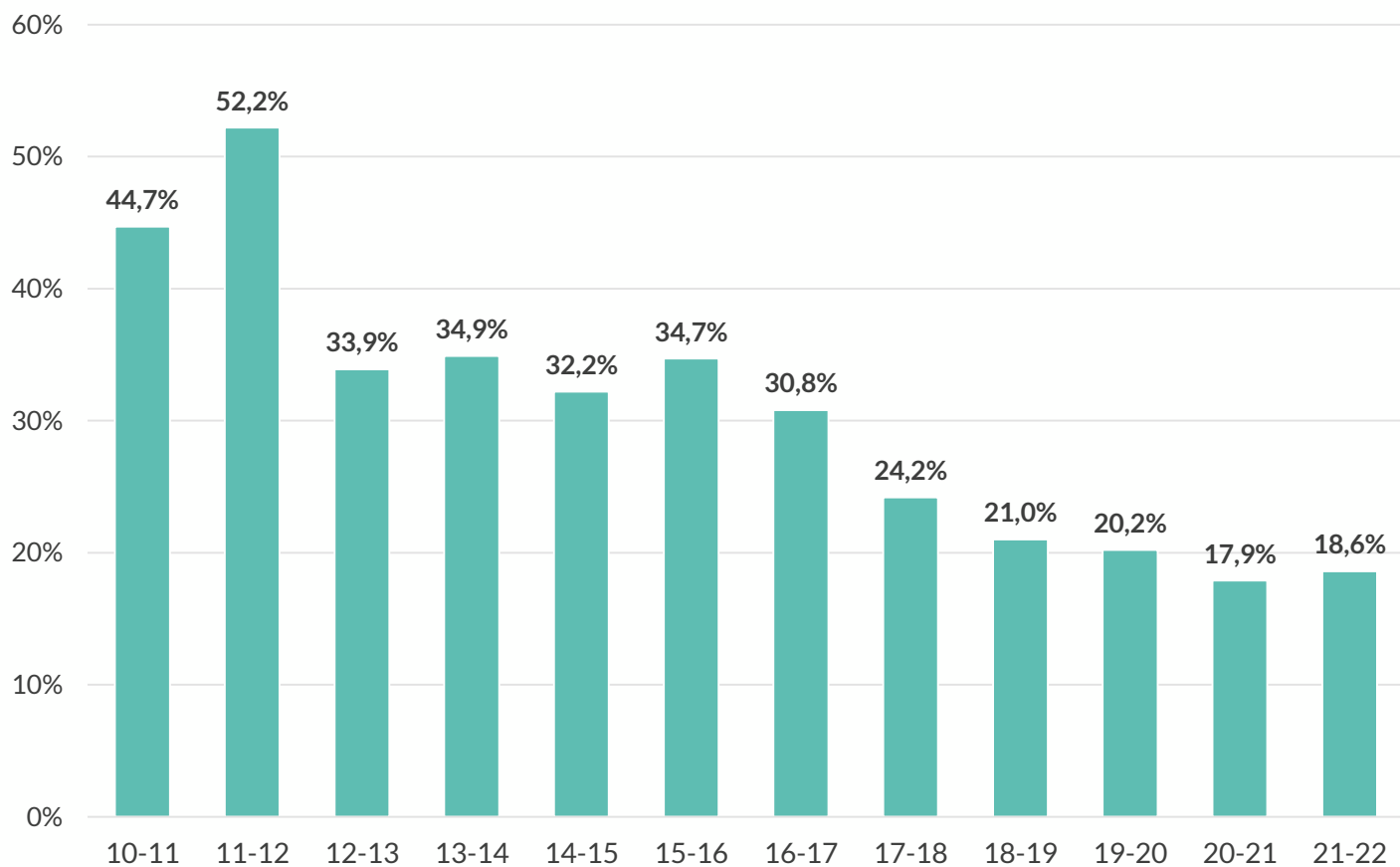
AJUTS INDIVIDUALS DE MENJADOR AL VALLÈS OCCIDENTAL

Característiques de les denegacions d'ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2021-22

Evolució del pes relatiu dels ajuts no concedits (%). Curs 2010-11 / 2021-22

Durant el curs 2021-22 es van sol·licitar 26.652 ajuts, d'aquests es van denegar 4.961, el 18,6% del total. Respecte del curs anterior, el pes relatiu dels ajuts no concedits ha augmentat lleugerament, trencant la dinàmica de descens iniciada en el curs 2016-17. Tot i això és la segona proporció més baixa del període.

La intensa davallada del curs 2017-18, va ser deguda a l'equiparació del llindar econòmic per rebre els ajuts amb el llindar de pobresa que estima l'Idescat.

Des del curs 2011-12, quan es van denegar més de la meitat dels ajuts, el pes dels ajuts no concedits s'ha reduït en gairebé 34 punts percentuals.

Característiques de les denegacions d'ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2021-22

Distribució dels ajuts no concedits segons motiu de la denegació. Curs 2021-22

Tipus	Ajuts no concedits	
	Nombre	%
Denegats	4.540	91,5%
Supera renda familiar	3.984	80,3%
Supera capital mobiliari	480	9,7%
Supera llindar finques urbanes	61	1,2%
Supera volum de negoci	15	0,3%
No processats	421	8,5%
Pendent de càlcul per irregularitats amb l'AEAT*	332	6,7%
No processats	89	1,8%
Total no concedits	4.961	100%

*Agència Estatal d'Administració Tributària

Nota: la classificació de "Pendent de càlcul per irregularitats amb l'AEAT" són sol·licituds que no disposen de les dades de creuament de la renda, perquè donen error en la identificació personal (DNI o NIE) i es fa un requeriment a la família. En cas que no es respongui, es tanca l'expedient de l'ajut i consta com a "Pendent de càlcul per irregularitats amb l'AEAT".

Dels 4.961 ajuts que no es van concedir pel curs 2021-22, el 91,5% van ser denegats (4.540 ajuts) i el 8,5% no es van processar (421).

El 80,3% (3.984) del total dels ajuts denegats superaven la renda familiar. A molta distància, se situen les denegacions per superar el capital mobiliari amb el 9,7% (480) i les que superaven el llindar de finques urbanes amb l'1,2% (61).

Tanmateix, el 6,7% (332 ajuts) no es van processar perquè la sol·licitud es va quedar pendent de càlcul per irregularitats amb l'Agència Estatal d'Administració Tributària (AEAT) i la família no va presentar la documentació requerida.

Característiques de les denegacions d'ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2021-22

Distribució dels ajuts denegats per superar el llindar de renda segons tipologia d'unitat familiar.
Diferència entre el llindar màxim de renda i la renda familiar segons trams. Curs 2021-22

Tipologia d'unitats familiars	Ajuts denegats	% total ajuts denegats	Llindar màxim renda familiar Garantit 70% (euros)	% Ajuts denegades Diferència llindar màxim - renda familiar					
				Menys del 5%	Entre 5% i 10%	Entre 10% i 15%	Entre 15% i 20%	Entre 20% i 25%	Més de 25%
1 adult i 1 infant	318	8,0%	14.275,90	7,9%	11,3%	7,9%	11,3%	10,7%	50,9%
1 adult i 2 infants	262	6,6%	17.570,30	11,5%	12,6%	15,3%	6,1%	8,8%	45,8%
2 adults i 1 infant	649	16,3%	19.767,00	13,6%	8,3%	7,2%	6,5%	6,6%	57,8%
2 adults i 2 infants	1.563	39,2%	23.061,00	14,5%	8,7%	8,5%	7,8%	7,4%	53,0%
2 adults i 3 infants	650	16,3%	26.355,00	19,7%	10,5%	8,9%	9,4%	8,8%	42,8%
Resta*	542	13,6%	-	22,0%	15,1%	8,5%	8,7%	5,9%	39,9%
Total	3.984	100,0%	-	15,5%	10,3%	8,8%	8,1%	7,7%	49,7%

Nota: la renda familiar es calcula d'acord amb els criteris establerts de la convocatòria corresponent.

*La categoria de 'Resta' incorpora diverses tipologies de família: una persona adulta amb més de tres infants, dues persones adultes amb més de tres infants i famílies que conviuen amb una o més d'una persona adulta no sustentadora.

Dels ajuts denegats per no complir els requisits econòmics, un 15,5% de les unitats familiars sol·licitants presentaven una renda familiar que superava el llindar en una quantia inferior al 5% (617 sol·licituds) i un 10,3% el superava amb una diferència d'entre el 5% i el 10% (409 sol·licituds).

Gairebé la meitat d'aquest tipus de denegacions (49,7%) superen el llindar de renda establert per la convocatòria en més d'un 25%, un total de 1.981 sol·licituds.

Cal tenir en compte que els llindars màxims de renda familiar són els mateixos que els definits per l'Idescat com a llindars de risc de pobresa.

The background of the slide features a warm, yellow-toned photograph of a desk. In the center, a dark apple sits atop a stack of two books. To the right, several wooden alphabet blocks are visible, with the letters 'A' and 'B' clearly shown. The overall atmosphere is educational and calm.

Taxa d'incidència

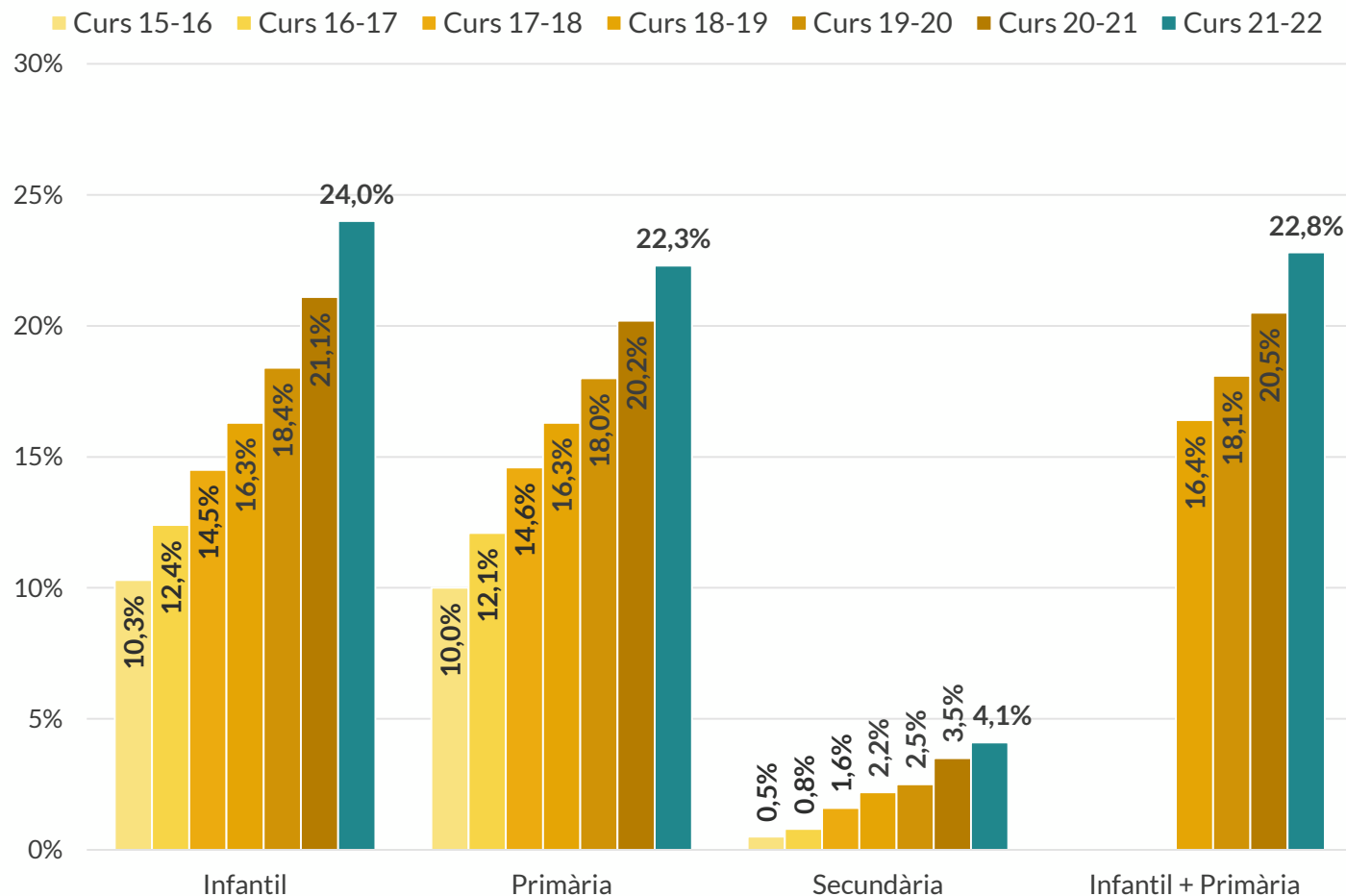
AJUTS INDIVIDUALS DE MENJADOR AL VALLÈS OCCIDENTAL

Taxa d'incidència comarcal dels ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2021-22

Evolució de la taxa d'incidència comarcal dels ajuts segons etapa educativa (%). Curs 2015-16 / 2021-22

Nota: més detalls sobre la taxa d'incidència al [Glossari](#).

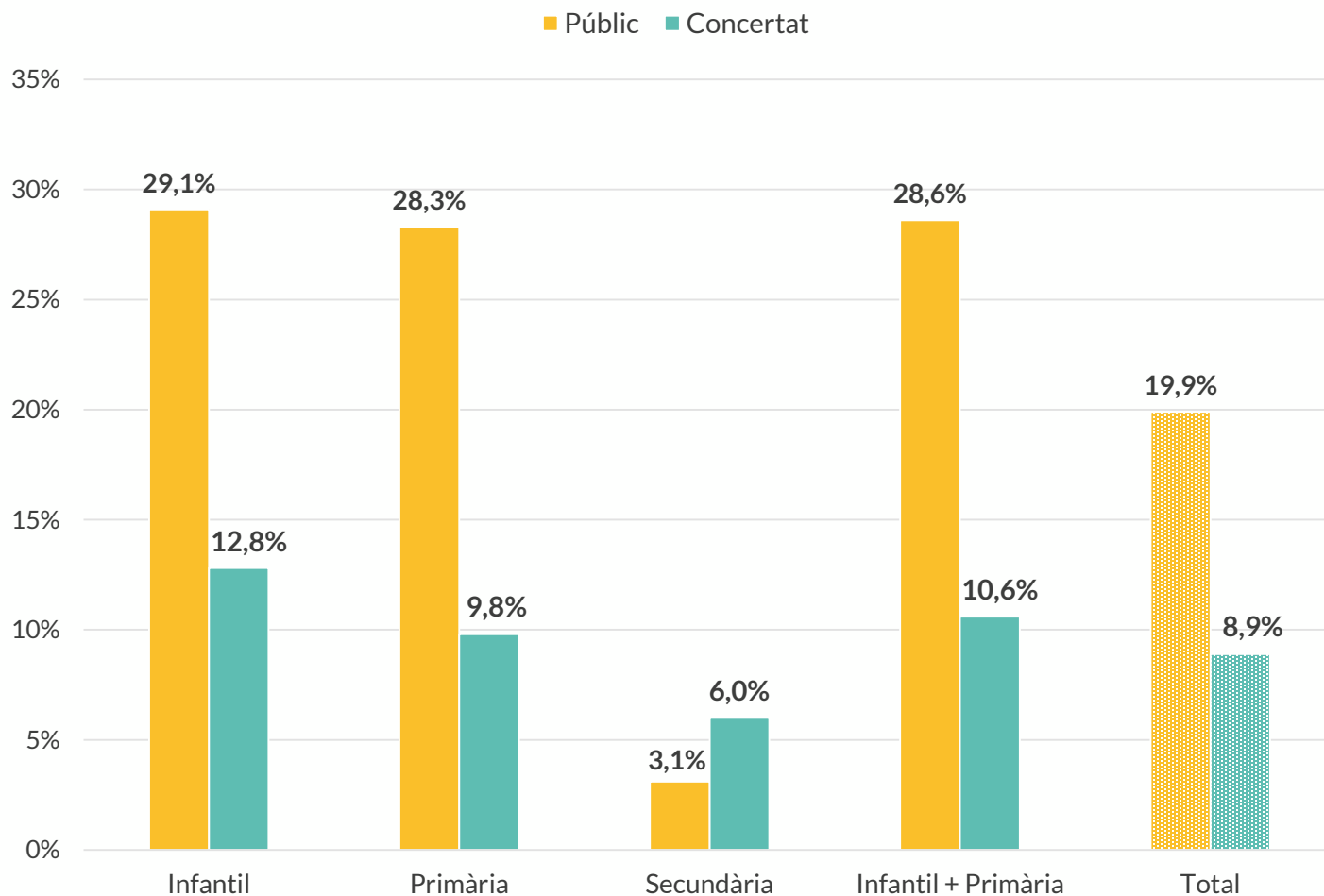
La taxa d'incidència de la comarca (infantil + primària), és a dir, la proporció d'alumnat que se'ls ha concedit una beca sobre el total matriculat, ha augmentat respecte del curs passat i arriba a un 22,8% de l'alumnat, més de dos punts superiors al curs anterior.

La incidència s'ha incrementat a totes les etapes. La d'infantil és on les beques tenen una incidència més important (24%), per sobre de la de primària i amb un increment de gairebé tres punts respecte al curs anterior. La taxa de primària (22,3%) ha augmentat dos punts. Tot i que la incidència dels ajuts és molt baixa a secundària, la taxa arriba a un 4,1% i s'ha incrementat de manera progressiva durant els últims cursos.

Taxa d'incidència comarcal dels ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2021-22

Taxa d'incidència comarcal dels ajuts segons titularitat del centre escolar i etapa educativa (%).
Curs 2021-22

Gairebé 3 de cada 10 alumnes d'infantil i primària dels centres públics és beneficiari d'un ajut del menjador (28,6%). En canvi, en centres de titularitat la taxa es cau fins al 10,6%, una diferència de la pública a la concertada d'aproximadament, 18 punts.

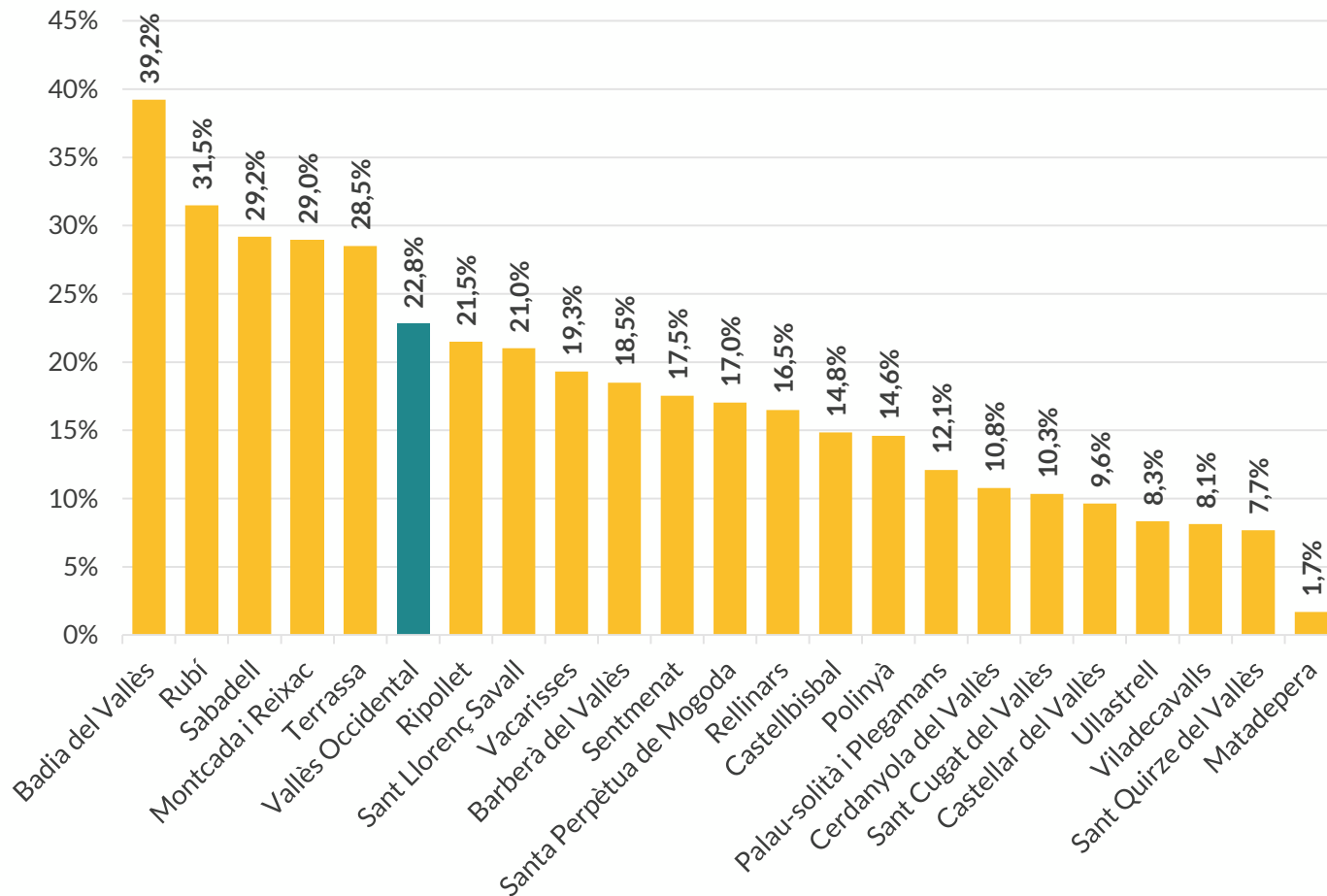
L'etapa educativa de secundària és l'única que presenta una taxa d'incidència superior en els centres privats-concertats que en els públics, degut a la falta d'oferta de servei de menjador. La diferència és de gairebé tres punts percentuals més, tot i que és molt inferior a la resta d'etapes.

En el cas d'infantil la diferència entre les taxes se situa al voltant dels 17 punts percentuals, mentre que a primària és de gairebé 19 punts percentuals.

Taxa d'incidència municipal dels ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2021-22

Taxa d'incidència municipal dels ajuts (infantil i primària) (%). Curs 2021-22

Badia del Vallès presenta la taxa d'incidència més elevada amb un 39,2%, és a dir, gairebé 4 de cada 10 alumnes d'infantil i de primària d'aquest municipi se'ls ha concedit un ajut de menjador.

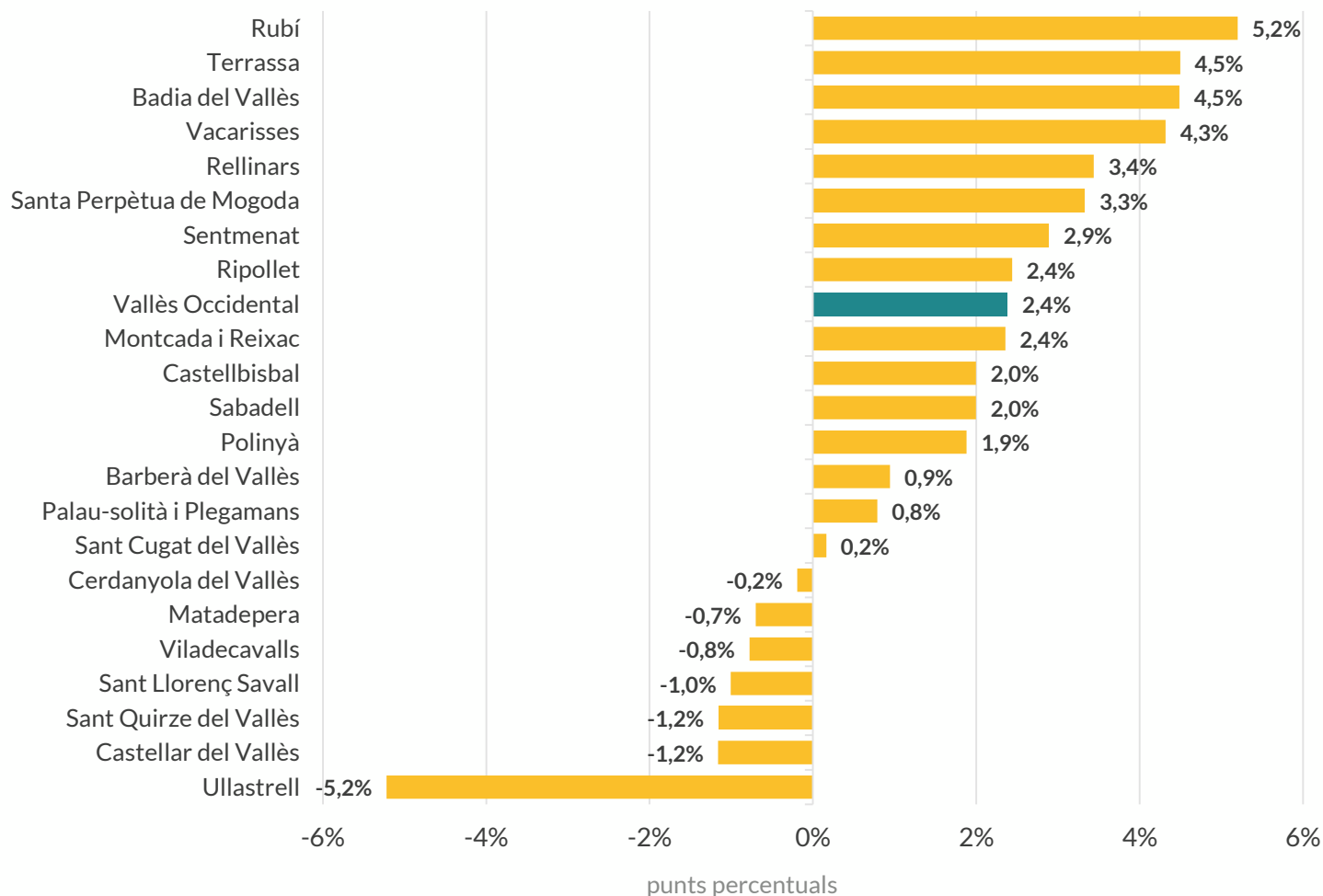
Rubí (31,5%), Sabadell (29,2%), Rubí (29%) i Terrassa (28,5%) presenten una incidència important dels ajuts entre la seva població escolar.

Cinc municipis se situen per sota del 10% d'incidència dels ajuts de menjador, destaca Matadepera (1,7%) per tenir un valor molt inferior a la resta de municipis.

Taxa d'incidència municipal dels ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2021-22

Variació interanual de la taxa d'incidència municipal dels ajuts (infantil i primària). Curs 2020-21 / 2021-22

Rubí és el municipi que augmenta més intensament la taxa d'incidència, amb un increment per sobre dels 5 punts percentuals respecte del curs anterior.

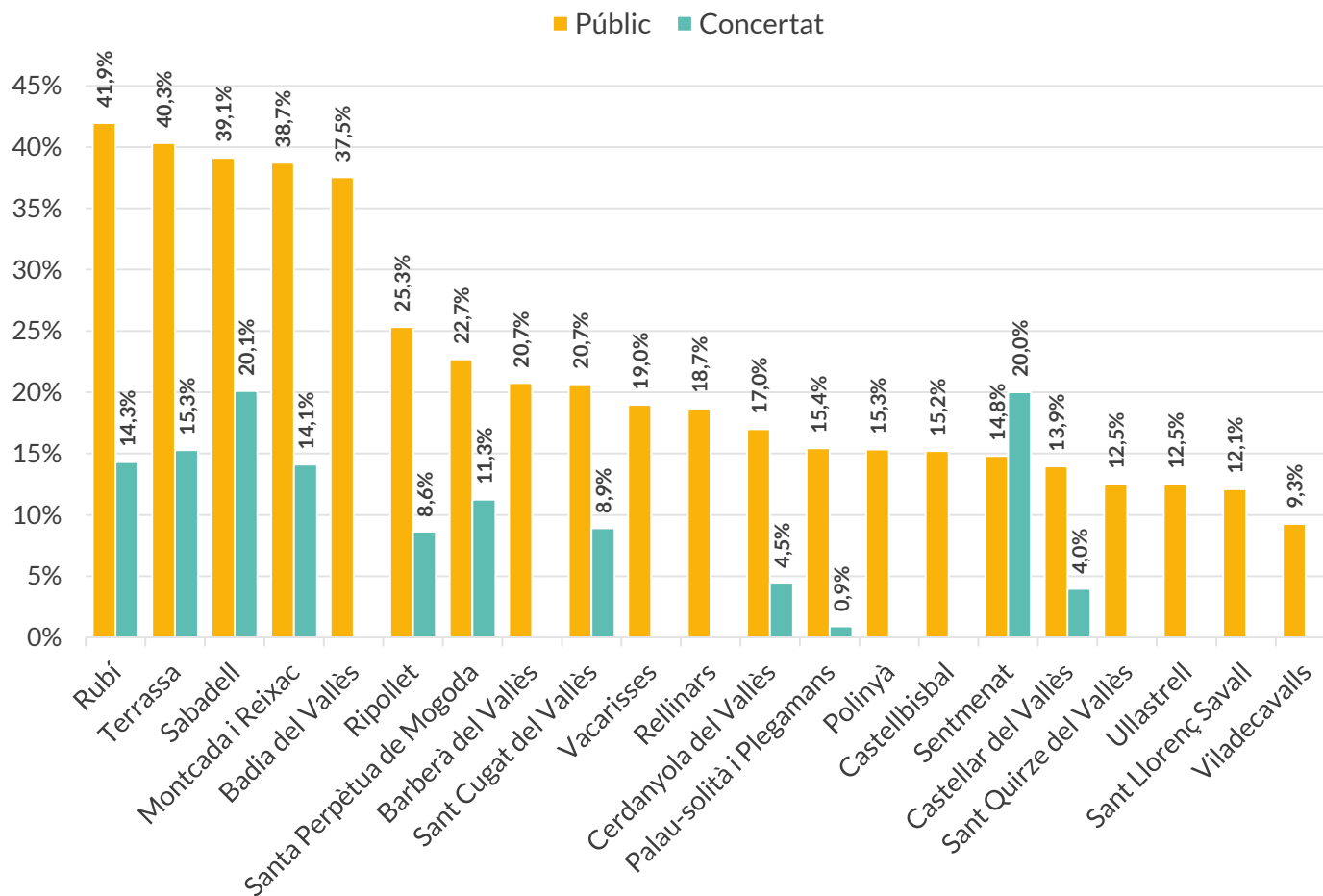
Per sobre dels 4 punts d'increment també se situen Terrassa (+4,5 punts), Badia del Vallès (+4,5 punts), Vacarisses (+4,3 punts). També destaca la pujada de Rellinars (+3,4 punts), Santa Perpètua de Mogoda (+3,3 punts) i Sentmenat (+2,9 punts).

Set municipis han reduït la taxa d'incidència respecte del curs 2020-21. Entre ells destaquen, Castellar del Vallès i Sant Quirze del Vallès, ambdós amb una reducció d'1,2 punts percentuals. També la reducció d'Ullastrell, tot i que és un nombre menor de concessions.

Taxa d'incidència municipal dels ajuts

**AJUTS INDIVIDUALS
DE MENJADOR**
CURS 2021-22

Taxa d'incidència municipal dels ajuts (infantil i primària) per titularitat del centre escolar (%). Curs 2021-22

Les diferències de la taxa d'incidència entre els centres públics i els privats amb concert es produeix a gairebé tots els municipis de la comarca que tenen centres privats amb concert.

Rubí és el que presenta una diferència més elevada entre les taxes, la dels centres públics és més de 27 punts percentuals superior a la dels privats-concertats. A poca distància se situen els municipis de Montcada i Reixac i Terrassa, amb una diferència superior als 24 punts i Sabadell al voltant dels 20.

Sentmenat és l'únic municipis de la comarca que té una taxa superior per als centres privats, de més de cinc punts percentuals.

Conclusions

AJUTS INDIVIDUALS DE MENJADOR AL VALLÈS OCCIDENTAL

L'evolució creixent de les sol·licituds i de la concessió d'ajuts individuals de menjador, com la de la taxa d'incidència són indicadors que ens aproximen a l'agreujament de la situació de risc de pobresa de les famílies de la comarca. Les dades aportades no només ens ajuden a quantificar la població que pateix vulnerabilitat econòmica, també ens proporcionen una panoràmica de les famílies que pateixen exclusió social, aportant informació sobre les problemàtiques que se superposen amb la situació de risc de pobresa monetària.

La taxa d'incidència dels ajuts de menjador continua augmentant de manera progressiva en els darrers anys. En el curs 2018-19, aproximadament, un 16% de l'alumnat se'ls va concedir un ajut, mentre que quatre cursos després, més d'una cinquena part de l'alumnat del Vallès Occidental és perceptor d'una beca menjador (22,8%). A Catalunya durant el curs 2020-21, la taxa d'incidència dels ajuts de menjador se situava al voltant del 15%, més de 5 punts per sota del valor de la comarca en el mateix curs escolar.

És a dir, cada vegada més infants i joves de la comarca conviuen en famílies amb una renda familiar per sota del llindar de pobresa establert administrativament i en alguns casos d'altres condicions d'exclusió social valorades pels Serveis Socials. Tot i que les dades dels ajuts individuals de menjador ens ajuden a tenir una aproximació al nivell socioeconòmic de les famílies, s'ha de tenir en compte que no tot l'alumnat en situació de risc de pobresa fa us del servei de menjador per les dificultats d'assumir el copagament previst en el cas dels ajuts parcials o perquè la majoria de centres de secundària no disposen del servei de menjador escolar (Síndic de Greuges, 2022).

Nou de cada deu ajuts es concedeixen pel 70% de l'import del menjador. Per al curs 2020-21, aquest tram es va incrementar del 50% del preu de l'àpat fins al 70%. Tanmateix, les beques concedides del tram del 100%, és a dir, amb gratuïtat del menjador, encara es mantenen en xifres molt baixes, bàsicament a causa dels criteris de valoració social establerts pel Departament d'Educació que, a la pràctica, limiten l'accés de les unitats familiars amb rendes molt baixes.

Les dades de les denegacions d'ajuts individuals de menjador per superar l'import de renda familiar indiquen que una de cada quatre sol·licituds no han estat atorgades per sobrepassar en menys del 10% el llindar establert a la convocatòria. La situació es veu agreujada pel fet que els càlculs es realitzen amb el nivell de renda de l'any anterior -2020- i el llindar de pobresa d'un altre any diferent -2018-. També s'ha de tenir en compte al llarg del curs escolar es poden demanar ajuts per situacions sobrevingudes.

Per tant, l'accés a les beques menjador també està limitat pels requisits burocràtics establerts per les administracions. En molts casos es materialitza una barrera administrativa per optar a aquest servei: la dificultat per obtenir l'informe de renda necessari o falta de documentació, que es converteixen també en responsables de les diferències en l'accés als ajuts (EDUCO, 2022). Com és el cas de les famílies monoparentals, que apareixen infrarepresentades en el recompte administratiu de tipologies de famílies per no disposar de l'acreditació vigent.

Malgrat el lleuger increment progressiu de la proporció dels ajuts concedits a alumnat d'ESO, es repeteix la situació dels centres d'educació secundària, on la majoria d'instituts no disposen del servei de menjador per poder servir àpats. De manera que, una gran majoria de l'alumnat de 6è, en passar a secundària, no té la possibilitat d'accedir a un ajut de menjador. Gairebé el 20% resident a la comarca de l'últim curs de primària té concedida una beca de menjador, mentre que al global de secundària la taxa d'incidència és lleugerament superior al 4%.

Malgrat que els instituts públics acostumen a escolaritzar la major part de l'alumnat vulnerable, no disposen de les instal·lacions adequades i l'alumnat no pot accedir al programa. A la comarca, la secundària és l'única etapa escolar on la taxa d'incidència dels centres concertats és més elevada que la dels públics. Segons dades d'EDUCO (2022), durant el curs 2018-2019 a Catalunya el 96,6% dels centres públics de primària disposaven de servei de menjador, mentre que als de secundària, també públics, la cobertura era del 9,2%.

Un de cada 4 alumnes de la comarca amb l'ajut concedit té uns hàbits alimentaris irregulars o inadequats. La inseguretat alimentària, que es refereix a la manca d'accés als aliments basada en raons econòmiques, impacta especialment a les persones més joves i el seu desenvolupament. Viure en condicions d'inseguretat alimentària significa estar subjecte a la incertesa sobre l'accés als aliments en quantitat suficient i de forma constant, encara que no es pateixi necessàriament gana o malnutrició (EDUCO, 2022).

El [Plan de Acción Estatal para la Implementación de la Garantía Infantil Europea \(2022-2030\)](#) del *Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030* incorpora mesures específiques per a complir les recomanacions europees. Entre elles, incrementar el finançament i la cobertura dels ajuts de menjador i simplificar els procediments de la seva sol·licitud. Així com, estendre el servei de menjador a centres infantils, de primària i secundària i postobligatoris, prioritzant aquells amb especial complexitat.

Tant a nivell polític com tècnic és imprescindible abordar les diferents problemàtiques detectades en aquest informe per avançar en el menjador escolar com un instrument per a l'equitat educativa. D'aquesta manera, l'alimentació escolar contribueix a la igualtat d'oportunitats assegurant les condicions alimentaries per l'alumnat, en col·laboració amb les famílies i compensant les desigualtats que posen en risc el dret a l'educació equitativa i disminuint la segregació escolar (EDUCO, 2022).

Si s'entén el temps de l'escola com un sol projecte que incorpori els diferents moments del dia amb les corresponents activitats -estudi, descans, alimentació, etc.- seria necessari tenir una proposta integradora també, pel servei de menjador. El temps de l'àpat no pot ser una activitat aliena i ha de ser impulsat des de la gratuïtat i la universalitat, com a part del dret a l'educació, iniciant la transició en la infància i adolescència en situació de risc de pobresa i exclusió social. De manera que, es necessiten els recursos per al cost de l'àpat, però també per a infraestructures -construcció, renovació i adaptació- per a l'augment de la cobertura del servei (EDUCO, 2022).

Glossari

AJUTS INDIVIDUALS DE MENJADOR AL VALLÈS OCCIDENTAL

Llindar de risc de pobresa

El concepte de pobresa utilitzat és el de pobresa relativa o bé el risc de pobresa. Es parteix de la base que la població pobra o en risc de pobresa és tota aquella la renda de la qual cau per sota d'un llindar de risc de pobresa. S'ha considerat com a indicador del nivell de vida mitjà un valor central de la distribució de la renda com és la mediana. El llindar s'ha establert en el 60% del valor de la mediana dels ingressos disponibles anuals equivalents de les persones. La taxa de risc de pobresa és el percentatge de persones que queden per sota d'aquest llindar. Els llindars dependran de la dimensió i composició de les llars.

Valoració per part dels Serveis Socials per necessitat social greu

Per determinar una situació de risc social igual a 10 punts i situació de risc social greu igual a 15 punts serà preceptiu que l'alumnat sol·licitant estigui en seguiment per part dels serveis socials municipals, mitjançant el qual s'acreditarà l'existència d'una necessitat social greu d'aquesta família. És necessari que l'alumnat estigui inclòs en un pla d'intervenció o de treball per risc d'exclusió social.

Inseguretats alimentària

Situació en què un grup de persones no té accés a aliments innocus i nutritius suficients, ja sigui per motius econòmics o físics, per a satisfer les seves necessitats alimentàries i energètiques i portar a terme una vida sana i activa.

Garantia Infantil Europea

Mesura destinada a combatre la pobresa infantil i les seves conseqüències dins de la Unió Europea que prendrà la forma de Recomanació del Consell de la Unió Europea. La Garantia Infantil s'emmarca dins d'una perspectiva més àmplia de drets de la infància: és un dels instruments principals de l'Estratègia Europea de Drets de la Infància i del Pla d'Acció del Pilar Europeu de Drets Socials. L'objectiu d'aquesta mesura és garantir que tots els nens, nenes i adolescents de la Unió Europea tinguin accés en igualtat de condicions a sis drets bàsics: educació i cura infantil, educació i activitats extraescolars, almenys un menjar saludable per dia lectiu, salut, habitatge adequat i nutrició saludable.

Alumnat amb dificultats per l'adaptació social

Alumnat nouvingut, amb problemàtiques de retraïment, aïllament, pors, agressivitat, manifestacions conductuals o comportaments sexuals inadequats a l'edat del menor, conductes i/o activitats predelinqüencials, etc. Aquesta problemàtica es valora per part del seguiment dels Serveis Socials per determinar el risc d'exclusió social.

Família extensa

És l'estructura familiar de caràcter tradicional composta per dues o més generacions i que conviu en la mateixa llar amb la seva descendència.

Famílies amb problemes d'accés i manteniment de l'habitatge

Famílies amb manca d'habitatge, desnonament, amuntegament, estada en centre d'acollida, etc.

Subvencions per al pagament del lloguer de l'Agència Catalana d'Habitatge

Són subvencions per facilitar l'accés i la permanència en un habitatge en règim de lloguer a sectors de població en risc d'exclusió social. Per rebre la subvenció han de ser persones físiques que siguin titulars d'un contracte de lloguer de l'habitatge que constitueixi el seu domicili habitual i permanent, en el territori de Catalunya. Aquesta persona ha d'estar empadronada al domicili i no 'accepten contractes de lloguer entre persones que tinguin parentiu. S'estableixen uns límits màxim i mínim d'ingressos que es ponderen segons el nombre de membres de la unitat de convivència i la localització de l'habitatge. En cap cas els ingressos de la unitat de convivència podran ser inferiors al lloguer de l'habitatge.

Ajuts d'urgència social

Tenen l'objectiu de pal·liar necessitats socials bàsiques i econòmiques de les famílies de manera puntual i urgent, però també contemplen que a mig i llarg termini es pugui incidir en la consecució de l'autonomia personal de les mateixes i afavorir la seva inclusió social convertint-se en el principal recurs dels serveis socials per fer front a les problemàtiques socio-econòmiques de les famílies. Les prestacions poden tenir diferents modalitats: ajuts per alimentació i necessitats bàsiques de subsistència, alimentació infantil, higiene i lactància, ajuts per a roba i calçat.

Índex de complexitat socioeducativa dels centres – Centres de màxima complexitat (CMC)

El Departament d'Educació classifica els centres educatius en funció de la seva complexitat socioeducativa. L'objectiu d'aquest tipus de catalogacions és incrementar els recursos humans i econòmics específicament per aquells centres que presenten més dificultat a l'hora de dur a terme la tasca educativa a conseqüència de la complexitat social, cultural i econòmica de l'alumnat i les seves famílies. Pel curs 2021-22 es va realitzar una [actualització de la classificació dels centres](#) segons la complexitat socioeconòmica amb dades del curs 2018-2019 i s'ha introduït una nova metodologia de classificació que introdueix altres aspectes respecte a les anteriors, el mètode Keener. Aquest mètode permet classificar els centres, encara que no es tingui tota la informació; tractar la influència dels indicadors de manera agrupada en quatre criteris de complexitat instrucció, ocupació, immigració i necessitats de l'alumnat; ponderar la contribució de cada criteri en el càlcul de l'índex de complexitat i l'eliminació d'indicadors confusos. Actualment, l'índex de complexitat es calcula amb dades referides a l'alumnat i a les seves famílies: nivell d'instrucció, nivell d'ocupació, alumnat amb nacionalitat no espanyola, origen de l'alumnat de zones en desenvolupament, pars i mares fora d'Espanya, alumnat NESE (necessitats específiques de suport educatiu), alumnat de nova incorporació i base de cotització nul·la.

Taxa d'incidència

És la relació entre el nombre total d'alumnes d'un determinat nivell escolar que són receptors/es d'algun tipus d'ajut individual de menjador respecte al nombre total d'alumnes matriculats/des al mateix nivell escolar. Aquest s'expressa com un percentatge de 0 a 100 on el 0 és que no hi ha cap alumne receptor d'ajut individual de menjador i 100 que tot l'alumnat matriculat al nivell escolar és receptor d'un ajut individual de menjador.

Tipologies d'unitats familiars

- Família nombrosa general:
 - Un o dos ascendents i 3 fills/es o més (menors de 21 anys o fins a 25, si cursen estudis oficials i conviuen amb els ascendents, siguin comuns o no.
 - Un o dos ascendents amb dos fills/es, siguin comuns o no, sempre que al menys un d'aquests fills/es tingui reconeguda una discapacitat igual o superior al 33% o estigui incapacitat per treballar.
 - Un o dos ascendents amb dos fills/es, siguin comuns o no, quan tots dos ascendents tinguin reconeguda una discapacitat igual o superior al 33%, cadascun d'ells/es, o almenys un d'ells/es tingui un grau de discapacitat igual o superior al 65%, o estiguin incapacitats/des per treballar.
- Família nombrosa especial:
 - Cinc infants o més.
 - Quatre infants dels quals almenys tres siguin de part, adopció, acolliment o pre-adopció múltiple.
 - Quatre infants en el cas que els ingressos anuals de la unitat familiar, dividits pel nombre de membres que la componen, no superin el 75% de l'Indicador públic de renda d'efectes múltiples (IPREM) vigent.

Nota: Cada fill/a amb discapacitat o incapacitat/da per treballar computarà com a dos per determinar la categoria.

- Família monoparental general: Formada per un o més descendents de 21 anys, o de 26 si estudien, que conviuen amb una sola persona i dependent econòmicament. Podem estar formades per:
 - Una persona progenitora i 1 o 2 descendents que conviuen amb altres persones amb les quals no tenen un vincle matrimonial ni formen una unió estable de parella.
 - Una persona vídua o en situació equiparada amb fills/es a càrrec.
 - Una persona separada o divorciada que té la guarda dels seus fills/es i que compleix algun dels requisits següents: no percebre la pensió d'aliments fixada judicialment, percebre la pensió per un import inferior al 50% de l'IRSC (índex de renda de suficiència de Catalunya) per cada infant; en el cas que la persona hagi patit abandonament o violència masclista; o en el cas que un progenitor tingui infants a càrrec i que l'altre progenitor estigui empresonat o hospitalitzat o en altres situacions similars durant un any o més.
- Família monoparental especial:
 - Famílies monoparentals amb dos fills o més.
 - Famílies monoparentals en les quals el progenitor o un fill/a tingui reconeguda una discapacitat o estigui incapacitat per treballar.

Fonts i indicadors

AJUTS INDIVIDUALS DE MENJADOR AL VALLÈS OCCIDENTAL

Descripció i evolució del programa

INDICADOR	FONT	DEFINICIÓ	PERÍODE DE REFERÈNCIA
Llindars de renda familiar per percebre l'ajut del menjador	Bases reguladores dels Ajuts Individuals de Menjador	Llindars de renda familiar per percebre l'ajut del menjador segons tipologia de la llar i trams garantits	Curs 2017-18 – Curs 2021-22
Llindar de risc de pobresa	Idescat	Llindar de risc de pobresa per composició de la llar	2007-2021
Infants i adolescents receptors d'ajuts segons valoració del risc social	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Evolució de la distribució d'infants i adolescents receptors d'ajuts segons valoració del risc social per curs (%)	Curs 2015-16 – Curs 2021-22
Principals resultats del programa	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Nombre i distribució dels ajuts sol·licitats, concedits i denegats segons motiu de denegació (%)	Curs 2021-22
Sol·licituds rebudes i ajuts concedits	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Evolució del nombre de sol·licituds rebudes i variació dels ajuts concedits per curs (%)	Curs 2010-11 – Curs 2021-22

Característiques de les concessions d'ajuts

INDICADOR	FONT	DEFINICIÓ	PERÍODE DE REFERÈNCIA
Ajuts concedits per tipus d'ajut	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Evolució de la distribució dels ajuts concedits per tipus d'ajut (%)	Curs 2015-16 – Curs 2021-22
Ajuts concedits segons etapa educativa	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Evolució de la distribució dels ajuts concedits segons etapa educativa (%)	Curs 2017-18 – Curs 2021-22
Ajuts concedits per municipi	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Evolució de la distribució dels ajuts concedits per municipi (%)	Curs 2015-16 – Curs 2021-22
Nombre, pes relatiu i variació interanual dels ajuts concedits per municipi	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Nombre total, pes relatiu dels ajuts concedits i variació interanual absoluta i relativa per municipi	Curs 2020-21 – Curs 2021-22
Ajuts concedits per municipis segons etapa educativa	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Distribució dels ajuts concedits per municipis segons etapa educativa (%)	Curs 2021-22

Característiques de les concessions d'ajuts

INDICADOR	FONT	DEFINICIÓ	PERÍODE DE REFERÈNCIA
Ajuts concedits segons tipologia de família	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Distribució dels ajuts concedits segons tipologia de família i tipus d'ajut (%). Criteris estadístics.	Curs 2021-22
Ajuts concedits segons tipologia d'unitat familiar	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Distribució dels ajuts concedits segons tipologia de família i tipus d'ajut (%). Criteris administratius.	Curs 2021-22
Ajuts concedits per sexe de l'alumnat beneficiari	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Distribució dels ajuts concedits per sexe de l'alumnat beneficiari segons etapa educativa (%)	Curs 2021-22
Ajuts concedits per nacionalitat de l'alumnat beneficiari	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Distribució dels ajuts concedits per nacionalitat de l'alumnat beneficiari segons etapa educativa (%)	Curs 2021-22
Ajuts concedits segons situacions de risc social de l'alumnat	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Distribució dels ajuts concedits segons situacions de risc social observades pels Serveis Socials	Curs 2021-22
Ajuts concedits segons situacions de risc social de la família	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Distribució dels ajuts concedits segons situacions de risc social observades pels Serveis Socials	Curs 2021-22
Ajuts concedits segons centres de màxima complexitat socioeducativa (CMC)	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental i Departament d'Educació	Nombre i distribució dels CMC (%) i nombre i distribució dels ajuts concedits a CMC (%)	Curs 2021-22
Ajuts concedits segons titularitat del centre educatiu per etapa educativa	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Distribució dels ajuts concedits segons titularitat del centre escolar per etapa educativa	Curs 2021-22
Ajuts concedits segons titularitat del centre educatiu per nivell escolar	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Distribució dels ajuts concedits segons titularitat del centre escolar per nivell escolar	Curs 2021-22
Ajuts concedits segons titularitat del centre educatiu per municipis	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Distribució dels ajuts concedits per municipis	Curs 2021-22

Característiques de les denegacions

INDICADOR	FONT	DEFINICIÓ	PERÍODE DE REFERÈNCIA
Ajuts no concedits	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Evolució del pes dels ajuts denegats	Curs 2010-11 – Curs 2021-22
Ajuts no concedits segons motiu de denegació	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Evolució de la distribució dels ajuts denegats segons motiu de denegació (%)	Curs 2021-22
Ajuts denegats segons tipologia de família	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Distribució dels ajuts denegats per superar el llindar de renda (%)	Curs 2021-22
Diferència entre el llindar de renda màxim i la renda familiar segons tipologia d'unitats familiars	Àrea de Drets Socials del Consell Comarcal del Vallès Occidental	Diferència entre el llindar màxim i la renda familiar segons trams (%)	Curs 2021-22

Taxa d'incidència

INDICADOR	FONT	DEFINICIÓ	PERÍODE DE REFERÈNCIA
Taxa d'incidència comarcal dels ajuts segons etapa educativa	Àrea de Drets Socials del CCVOC i Departament d'Educació	Evolució del (Nombre ajuts concedits per etapa educativa [municipi de residència] / Total alumnat matriculat per etapa educativa) * 100	Curs 2015-16 – Curs 2021-22
Taxa d'incidència comarcal dels ajuts per etapes educatives segons titularitat del centre educatiu	Àrea de Drets Socials del CCVOC i Departament d'Educació	(Nombre ajuts concedits per etapa educativa i titularitat del centre [municipi d'escolarització] / Total alumnat matriculat per etapa educativa i titularitat del centre) * 100	Curs 2021-22
Taxa d'incidència municipal dels ajuts de les etapes educatives d'infantil i de primària	Àrea de Drets Socials del CCVOC i Departament d'Educació	(Nombre ajuts concedits (infantil + primària) per municipi de residència / Total alumnat matriculat (infantil + primària) per municipis) * 100	Curs 2021-22
Variació interanual de la taxa d'incidència municipal dels ajuts d'infantil i de primària	Àrea de Drets Socials del CCVOC i Departament d'Educació	Diferència anual entre les taxes municipals (infantil + primària) [punts percentuals]	Curs 2020-21 – Curs 2021-22
Taxa d'incidència municipal dels ajuts de les etapes d'infantil i de primària per titularitat del centre educatiu	Àrea de Drets Socials del CCVOC i Departament d'Educació	(Nombre ajuts concedits (infantil + primària) per titularitat del centre [municipi d'escolarització] / Total alumnat matriculat (infantil + primària) per titularitat del centre) * 100	Curs 2021-22

Bibliografia

AJUTS INDIVIDUALS DE MENJADOR AL VALLÈS OCCIDENTAL

- Atie, B., Contreras, J. i Zafra, E. (2011). [Comer en la escuela y sus circunstancias: aprendizaje, cultura y salud. ODELA](#) – Observatori de l’Alimentació. Universitat de Barcelona.
- Bruckmayer, M., Picken, N. i Flemons, L. (2021). [Provision of school meals across the EU. An overview of rationales, evidence, facilitators and barriers](#). European Platform for Investing in Children (EPIC) project. Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion (European Commission).
- Enquesta de Salut de Catalunya (2022). L'estat de salut, els comportaments relacionats amb la salut i l'ús de serveis sanitaris a Catalunya 2021. Resum executiu dels principals resultats de l'ESCA del 2021. Direcció General de Planificació en Salut. Generalitat de Catalunya. Departament de Salut.
- Chaudhary, A., Sudzina, F. i Mikkelsen, B.E. (2020). [Promoting Healthy Eating among Young People—A review of the Evidence of the Impact of School-Based Interventions](#). Nutrients, 12(9), 2894.
- EDUCO (2022). [Comedor escolar universal y gratuito: un objetivo alcanzable y urgente. Primera estimación económica para alcanzar la equidad educativa en España](#).
- Ehrich, J., Ferrara, P., Giardino, I., Pettoello-Mantovani, M., Pop, T.L. i Sacco, M. (2018). [Food Insecurity and Children's Rights to Adequate Nutrition in Europe](#). The Journal of pediatrics. Vol. 198, p.329–330, e1.
- Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030 (2022). [Plan de Acción Estatal para la Implementación de la Garantía Infantil Europea \(2022-2030\)](#). Alto Comisionado contra la Pobreza Infantil.
- Save the Children (2022). [Garantizar comedor escolar sano y gratuito a toda la infancia en riesgo de pobreza](#).

OBSERVATORI
VALLÈS OCCIDENTAL

Amb el suport de

